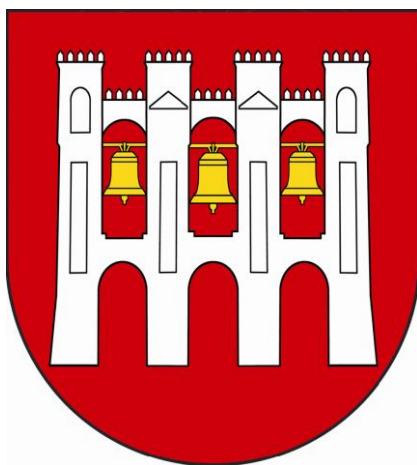

WÓJT GMINY RUTKI

**ZMIANA STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RUTKI**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

RUTKI 2023

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	5
II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	8
III. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania	9
IV. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	10
V. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium	10
VI. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	26
VII. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu zmiany studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	28
VIII. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu zmiany studium, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu zmiany studium	32
IX. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko	34
X. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany studium, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	41
XI. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	43
XII. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	43
XIII. Oświadczenie	45

WSTĘP

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.) projekty zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami - Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 53 ustawy Wójt Gminy Rutki pismem: znak PPI.6721.1.2022 z dnia 6 września 2022 r. wystąpił do wyżej wymienionych organów o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki.

W odpowiedzi, pismo znak: WPN.411.1.33.2022.MS2 z dnia 27.09.2022 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zambrowie, pismo znak: NZ.0523.6.2022 z dnia 11.10.2022 roku – Opinia Nr 53/NZ/2022, uzgodnili proponowany zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki.

Uwzględniając wymogi zawarte w ustawie, w uzgodnieniu z Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zambrowie, niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium zawiera następujący zakres tematyczny:

- informacje o zawartości, głównych celach projektu zmiany studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu zmiany studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu zmiany studium,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz

pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany studium, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- streszczenie porządzone w języku niespecjalistycznym.

Organ opracowujący studium lub jego zmianę poddaje jego projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez wymienione wyżej organa (art. 54 ustawy).

W strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zapewnia się możliwość udziału społeczeństwa oraz organizacji ekologicznych poprzez podanie do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do opracowania projektowanego dokumentu, możliwość zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, możliwość składania uwag i wniosków oraz sposób ich rozpatrzenia (art. 39 ustawy).

Zgodnie z art. 11 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.) organ sporządzający zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ogłasza o wyłożeniu projektu dokumentu do publicznego wglądu na co najmniej 7 dni przed dniem wyłożenia i wyklada ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres co najmniej 21 dni oraz organizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w projekcie zmiany studium rozwiązaniami.

Organ opracowujący projekt studium lub jego zmianę bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa (art. 55 ust. 1).

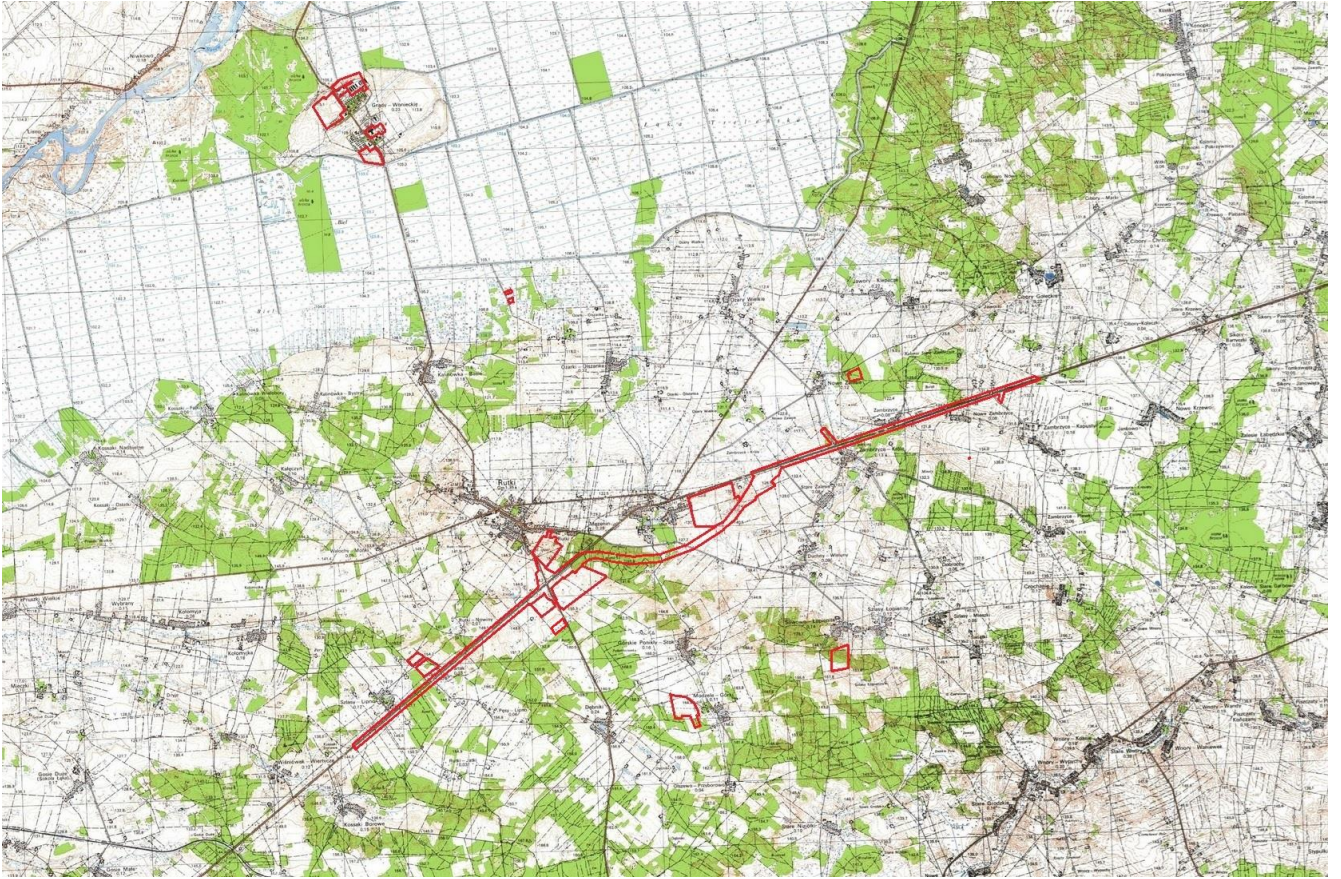
Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone oraz propozycje metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu (art. 55, ust. 3).

I. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Podstawę prawną opracowania projektu zmiany studium stanowią Uchwały Rady Gminy w Rutkach:

- Uchwała Nr 52/VI/19 Rady Gminy Rutki z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rutki, w części dotyczącej wyznaczenia:
  - terenów przemysłowo-usługowych na działkach Nr: 615/23, 616/4 położonych w obrębie Rutki,
  - terenów przemysłowo-usługowych na działkach Nr: 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320/1, 320/2, 321, 322, 323, 324, 326, 327/2, 328/2, 329/3, 330/2, 331/2, 332/2, 333/2, 467/5, 468, 469, 507/2, 511, 512/2, 513, 514/2, 515, 516/2, 517/2, 519/2, 520/2, 521 położonych w obrębie Mężenin,
  - terenów przemysłowo-usługowych na działkach Nr: 79/324, 107/248, 107/260, 107/261, 107/262, 107/266, 107/272 położonych w obrębie Grądy Woniecko,
  - terenów eksploatacji kruszywa naturalnego na działkach Nr: 608/2, 607/2, 606/2, 605/2, 610, 609/2 położonych w obrębie Mężenin,
  - terenów eksploatacji kruszywa naturalnego na działkach Nr 1/4, 3/4 położonych w obrębie Nowy Tartak,
  - terenów eksploatacji torfu na działkach Nr 1126, 1117 położonych w obrębie Ożarki Olszanka,
- Uchwała Nr 166/XXII/21 Rady Gminy Rutki z dnia 27 września 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rutki w części dotyczącej wyznaczenia terenów rekreacyjno-sportowych na działkach Nr 79/337 i Nr 79/284 położonych w obrębie miejscowości Grądy-Woniecko,
- Uchwała Nr 217/XXX/22 Rady Gminy Rutki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rutki w części dotyczącej wyznaczenia:
  - terenów eksploatacji kruszywa naturalnego na działkach Nr: 232, 233, 234, 235, 127, 231 położonych w obrębie Modzele Górki,
  - terenów eksploatacji kruszywa na działce nr 534 położonej w obrębie Nowe Zalesie,
  - terenów przemysłowych na działkach nr 612/3, 612/4 położonych w obrębie Mężenin,
  - terenów eksploatacji kruszywa naturalnego na działkach Nr 148, 77/8 położonych w obrębie Śliwowo Łopienite,
  - terenów przebiegu drogi ekspresowej nr S8,
- Uchwała Nr 231/XXXI/22 Rady Gminy Rutki z dnia 16 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rutki, w części dotyczącej wyznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zabudowy usługowej na działkach Nr 615/23, 616/4 położonych w obrębie Rutki.

Zmiana studium gminy Rutki dotyczy wyznaczenia:

- 1) terenów zabudowy przemysłowo-usługowej w obrębach Grądy Woniecko i Mężenin,
- 2) terenów przemysłowych położonych w obrębie Mężenin,
- 3) terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami w obrębie Rutki,
- 4) terenów rekreacyjno-sportowych w obrębie Grądy Woniecko,
- 5) terenów eksploatacji kruszywa naturalnego w obrębach: Mężenin, Modzele Górki, Nowe Zalesie, Nowy Tartak, Śliwowo Łopienite,
- 6) terenów eksploatacji torfu w obrębie Ożarki Olszanka,
- 7) przebiegu drogi ekspresowej Nr S8.

Zmiana studium polega na uzupełnieniu i ujednoczeniu tekstu oraz rysunków studium zarówno w części uwarunkowań, jak i części kierunków poprzez dokonanie odpowiednich zapisów w tekście i na załącznikach graficznych, pozwalających na opracowanie w kolejnych etapach prac planistycznych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzyskanie przez wnioskodawców koncesji na wydobycie kopaliny.

Z uwagi na uwarunkowania zewnętrzne mogące mieć wpływ na wyznaczone tereny projekt studium uaktualniono o sieć przestrzennych form ochrony przyrody, regionalną sieć korytarzy ekologicznych, przebieg zrealizowanej drogi ekspresowej nr S8 z południową obwodnicą wsi Mężenin.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Rutki

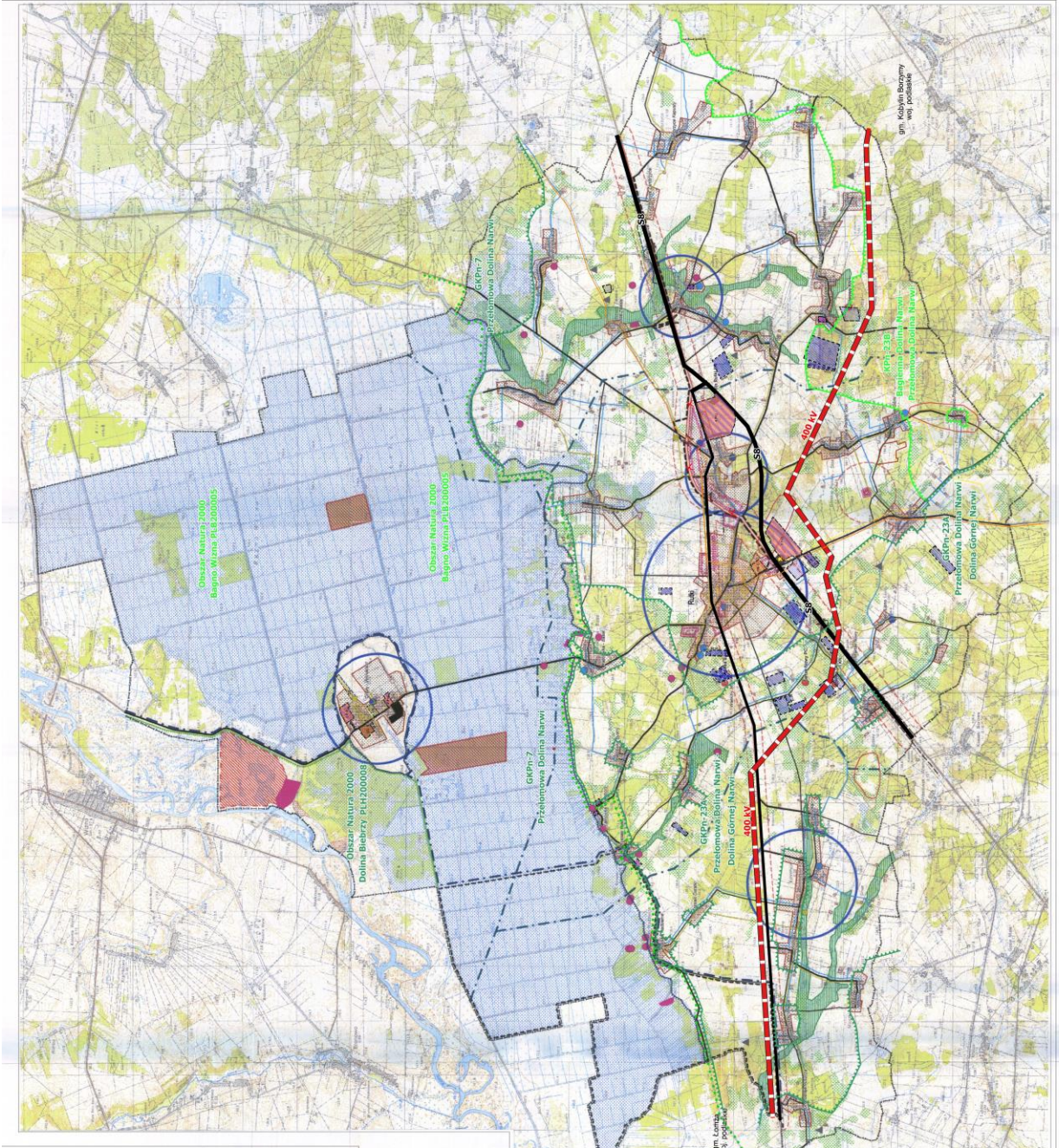
Skala 1: 25 000

Legenda

1. granice gmin
2. linie graniczne
3. linie granice województwa
4. linie granice powiatu
5. linie granice miast
6. linie granice wsi
7. linie granice terenów zabudowanych
8. linie granice terenów zielonych
9. linie granice terenów rolniczych
10. linie granice terenów rekreacyjnych
11. linie granice terenów sportowych
12. linie granice terenów przyrodniczych
13. linie granice terenów kulturowych
14. linie granice terenów historycznych
15. linie granice terenów archeologicznych
16. linie granice terenów geologicznych
17. linie granice terenów inżynierskich
18. linie granice terenów technicznych

UWAGI:

1. Linie granic terenów zabudowanych, zielonych, rolniczych, rekreacyjnych, sportowych, przyrodniczych, kulturowych, historycznych, archeologicznych, geologicznych, inżynierskich, technicznych.
2. Linie granic terenów zabudowanych, zielonych, rolniczych, rekreacyjnych, sportowych, przyrodniczych, kulturowych, historycznych, archeologicznych, geologicznych, inżynierskich, technicznych.

USTALENIA DOTYCZĄCE ZMIANY STUDIUM UZASADNIENIA STUDIUM PRZESTRZENNEGO GMINY RUTKI

USTALENIA DOTYCZĄCE ZMIANY STUDIUM UZASADNIENIA STUDIUM PRZESTRZENNEGO GMINY RUTKI

USTALENIA DOTYCZĄCE ZMIANY STUDIUM UZASADNIENIA STUDIUM PRZESTRZENNEGO GMINY RUTKI

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM UZASADNIENIA STUDIUM PRZESTRZENNEGO GMINY RUTKI

USTALENIA DOTYCZĄCE ZMIANY STUDIUM UZASADNIENIA STUDIUM PRZESTRZENNEGO GMINY RUTKI

USTALENIA DOTYCZĄCE ZMIANY STUDIUM UZASADNIENIA STUDIUM PRZESTRZENNEGO GMINY RUTKI

Symbol	Opis	Uwagi
[Symbol]	1. Linie granic terenów zabudowanych, zielonych, rolniczych, rekreacyjnych, sportowych, przyrodniczych, kulturowych, historycznych, archeologicznych, geologicznych, inżynierskich, technicznych.	
[Symbol]	2. Linie granic terenów zabudowanych, zielonych, rolniczych, rekreacyjnych, sportowych, przyrodniczych, kulturowych, historycznych, archeologicznych, geologicznych, inżynierskich, technicznych.	

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM UZASADNIENIA STUDIUM PRZESTRZENNEGO GMINY RUTKI

Imię i Nazwisko	Stanowisko	Podpis
[Imię i Nazwisko]	[Stanowisko]	[Podpis]
[Imię i Nazwisko]	[Stanowisko]	[Podpis]

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki powiązany jest z innymi strategicznymi dokumentami, m.in.:

- Planem zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego:
  - pkt 6.2.2.3 Zasady poprawy i rozwoju zagospodarowania małych miast i wsi – lokalizacja zabudowy produkcyjno-usługowej poza zwartą zabudową, na terenach posiadających szczególnie dobrą dostępność drogową,
  - rozwój funkcji mieszkaniowej w ośrodku gminnym Rutki-Kossaki,
  - rozwój funkcji pozarolniczych na terenach wiejskich,
- Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2030 (cel strategiczny – zwiększenie spójności społeczno-ekonomicznej i konkurencyjności regionu poprzez stworzenie warunków do pełniejszego wykorzystania potencjału gospodarczego, w tym podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej),
- Programem Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku – zidentyfikowano najważniejsze walory środowiska naturalnego i zagrożenia w tym, wynikające z zanieczyszczenia środowiska, nakreślono cele ochrony środowiska w zakresie ochrony powierzchni ziemi, wód, powietrza, szaty roślinnej, krajobrazu,
- Dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz wynikającego z dyrektywy Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – ochrona i monitorowanie stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych występujących na terenie gminy Rutki,
- Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 – wdrażanie niskoemisyjnych źródeł energii poprawiających stan sanitarny powietrza atmosferycznego,
- Strategią Rozwoju Gminy Rutki na lata 2021-2030 – wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich,
- Gminnym programem ochrony środowiska, w którym za jeden z głównych celów uznaje się ochronę i poprawę jakości wód podziemnych, rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w gminie oraz rekultywację terenów poeksploatacyjnych i zdegradowanych.
- Planem Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022 – uwzględnienie w projekcie planu zasad selektywnej zbiórki odpadów i ich zagospodarowania, przynależności do RGO Obszar Czerwony Bór,
- Opracowaniem ekofizjograficznym do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki, w którym uwzględniono uwarunkowania, stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego terenów objętych zmianą studium.

II. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Sposób opracowania prognozy został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego.

Pierwszym etapem prac nad prognozą oddziaływania na środowisko było rozpoznanie uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego w oparciu o wizje terenowe wykonane

w lipcu i wrześniu 2022 roku oraz dostępne materiały i dokumenty planistyczne, w tym obowiązujące studium gminy. Wnioski wynikające z uwarunkowań środowiska terenu objętego zmianą studium stanowiły przesłanki przy konstruowaniu ustaleń projektu dokumentu.

W czasie wizji terenowych przeprowadzono inwentaryzację urbanistyczną dotyczącą terenów istniejącej zabudowy oraz uzupełniającą w stosunku do zawartej w różnych dokumentach inwentaryzację przyrodniczą polegającą na rozpoznaniu środowiska: jego charakterystyki, stanu sanitarnego i źródeł zagrożeń, form ochrony przyrody.

W procedurze rozpatrywania oddziaływania uwzględniono wszystkie komponenty środowiska ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływań na powierzchnię ziemi, budowę geologiczną i zasoby naturalne, pokrywę glebową, wody powierzchniowe i podziemne, szatę roślinną, siedliska przyrodnicze, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, zabytki i dobra materialne, krajobraz naturalny oraz na ludzi.

W prognozie analizie poddano przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko zawarte w projekcie zmiany studium. Do identyfikacji oddziaływań znacząco oddziałujących na środowisko wykorzystano Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 ze zm.).

Źródłami informacji przy opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium były materiały uzyskane od Wnioskodawców, Urzędu Gminy w Rutkach, Starostwa Powiatowego w Zambrowie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku, materiały własne, Internet.

Przy charakterystyce środowiska przyrodniczego wykorzystano „Opracowanie ekofizjograficzne do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki”.

III. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM I CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.) organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Wójt Gminy) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień zmiany studium.

Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska, monitoring jakości powietrza, wód, gleb i ziemi oraz poziomu hałasu i pól elektromagnetycznych jest prowadzony w ramach państwowego monitoringu środowiska przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, a na szczeblu samorządowym przez starostę lub podmiot gospodarczy.

Zgodnie z ustawą Prawo budowlane, użytkowane obiekty budowlane powinny co najmniej raz w roku być poddawane okresowej kontroli, polegającej na sprawdzeniu m.in. stanu technicznego instalacji i służących ochronie środowiska.

Realizacja ustaleń zmiany studium w przypadku lokalizacji inwestycji mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w postępowaniach w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na budowę,

zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych, zgodnie z obowiązującymi przepisami będzie monitorowana przez organa ochrony środowiska.

IV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Dla planowanej zabudowy przemysłowo-usługowej, mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, czy powierzchniowej eksploatacji kopalin z uwagi na lokalny zasięg wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 58 ustawy Prawo ochrony środowiska. Wyznaczone w projekcie zmiany studium tereny, na których planuje się realizację przedsięwzięć położone są w odległości ponad 110 km od granic państwowych z Białorusią oraz ponad 140 km od granic z Litwą i Rosją.

V. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

W podziale administracyjnym kraju przedmiotowe tereny położone są w obrębie gminy Rutki w powiecie zambrowskim, w województwie podlaskim.

Analizowane tereny występują w obrębach: Grądy Woniecko, Ożarki Olszanka, Rutki, Mężenin, Modzele Górki, Śliwowo Łopienite, Nowy Tartak, Nowe Zalesie, oraz obrębach położonych wzdłuż pasa drogowego drogi ekspresowej nr S8.

W podziale fizyczno-geograficznym Polski według J. Kondrackiego tereny leżą w mezoregionie Wysoczyzny Wysokomazowieckiej (843.35) oraz mezoregionie Kotliny Biebrzańskiej (843.32), stanowiących części makroregionu Niziny Północnopodlaskiej (843.3).

Granica pomiędzy tymi jednostkami przebiega wzdłuż obrzeża obszaru występowania gruntów organicznych zalegających w podłożu Kotliny Biebrzańskiej i gruntów mineralnych budujących Wysoczyznę Wysokomazowiecką.

1.1 Tereny przemysłowo-usługowe w obrębie Grądy Woniecko

Przedmiotowe tereny obejmują kompleks działek nr 107/260, 107/261, 107/262, 107/266, 107/272 położonych północno-wschodniej części zwartej zabudowy wsi Grądy-Woniecko.

Północną granicę obszaru stanowi droga gruntowa oraz rów melioracyjny, od południowego zachodu granicę wyznacza droga powiatowa przebiegająca przez wieś, od południowego wschodu droga wewnętrzna i granice ewidencyjne działek, od północnego wschodu droga gruntowa i rów melioracyjny.

Pod względem geomorfologicznym jest to fragment ostańca morenowego wyniesionego kilkanaście metrów ponad poziom otaczającego rozległego obniżenia wytopiskowego, od 105 m n.p.m. w sąsiedztwie drogi do około 117 m n.p.m. w płaskiej części wierzchołka. Spadki w części stokowej wynoszą ponad 10 - 15 %.

W budowie geologicznej uczestniczą piaski i żwiry lodowcowe w pospółce oraz gliny zwałowe charakteryzujące się dobranymi parametrami geotechnicznymi. W najniższych położonych miejscach płytki poziom wód gruntowych może ograniczać warunki posadowienia zabudowy.

W ciągu rowu melioracyjnego zalegają holocenijskie utwory deluwialne wykształcone w postaci piasków drobnych i pylistych oraz gliny piaszczyste z domieszką humusu. Stanowią one grunty słabo nośne o zmiennych właściwościach do posadowienia zabudowy.

W części niezbudowanej pokrywą glebową tworzą gleby brunatne wylugowane w 6 kompleksie żytnim słabym gruntów ornym w klasach RIVb, RV, RVI oraz użytków zielonych w klasie PsVI. Fragmentarycznie wzdłuż rowu pojawiają się czarne ziemie w 9 kompleksie użytków zielonych słabych w klasie ŁV.

Wody powierzchniowe reprezentują dwa rowy melioracyjne wchodzące w skład dużego systemu melioracyjnego wykonanego w latach 60-tych ubiegłego wieku w ramach programu melioracji wodnych w dolinie Narwi.

Szacę roślinną reprezentują liczne zakrzaczenia i pojedyncze drzewa oraz zbiorowiska roślinności łąkowo-pastwiskowej. Wzdłuż rowu melioracyjnego spotyka się roślinność szuwarową w postaci trzcinowisk.

Zagospodarowanie obszaru stanowią zdegradowane pod względem zarówno środowiskowym, jak i gospodarczym, tereny byłego PGR ze zrujnowanymi pustostanami obiektów hodowlanych, elementami infrastruktury drogowej (drogi, parkingi i place manewrowe o nawierzchni betonowej) oraz infrastruktury technicznej (zbiorniki na gnojowicę, transformatory, sieć wodociągowa i kanalizacyjna, ogrodzenia z prefabrykowanych płyt betonowych itp.).

Tereny położone są w granicach obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 oraz w korytarzu ekologicznym głównym GKPN-7 Przelomowa Dolina Narwi.

1.2 Tereny przemysłowo-usługowe położone w obrębie Grądy Woniecko

Analizowane tereny usytuowane są w południowo-zachodniej części wsi Grądy-Woniecko (dz. nr 79/324), których wschodnią granicę stanowi droga powiatowa, a od południa droga gminna.

Granicę południową i wschodnią wyznacza droga powiatowa i gminna, a z pozostałych stron granica ewidencyjna przedmiotowej działki. Od północy tereny sąsiadują z zabudową wielorodzinną oraz zakładem produkcyjno-usługowym.

Teren usytuowany jest na południowo-zachodnim skłonie ostańca morenowego wyniesionego w tej części do wysokości 105 - 110 m n.p.m.

W podłożu występują plejstocenijskie piaski i żwiry polodowcowe oraz gliny zwałowe odznaczające się dobrymi warunkami do posadowienia zabudowy. Woda gruntowa zalega na głębokości kilku m p.p.t.

Pokrywa glebowa jest zróżnicowana. W części zachodniej stanowi ją 5 kompleks żytnej dobrej, w części środkowej 6 kompleks żytnej słabej i w części wschodniej 7 kompleks żytnej bardzo słabej gruntów ornych.

W zasadniczej części terenów szatę roślinną reprezentują uprawy zbożowe i mieszanki traw. Wzdłuż drogi powiatowej występują zadrzewienia przydrożnej i zakrzaczenia. Przy drodze gminnej spotyka się zbiorowiska pokrzyw i barszczu Sosnowskiego.

Wzdłuż północnej granicy przebiega napowietrzna linia energetyczna 15 kV.

Tereny znajdują się w granicach obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 oraz w korytarzu ekologicznym głównym GKPn-7 Przełomowa Dolina Narwi.

1.3 Tereny przemysłowo-usługowe położone w obrębie Grądy Woniecko

Tereny położone są na działce 107/248 po wschodniej stronie drogi powiatowej przebiegającej przez wieś. W ewidencji gruntów teren zakwalifikowano jako zabudowany. Jego granice wyznacza podział ewidencyjny.

Tereny usytuowane są w środkowej części ostańca plejstocenijskiej wysoczyzny morenowej na wysokości około 110 m n.p.m., są płaskie o niewielkim nachyleniu do 2 %.

W budowie geologicznej uczestniczą piaszczyste gliny zwałowe o dobrych warunkach do zabudowy.

Pierwotną pokrywą stanowił 6 żytni słaby kompleks gleb brunatnych w klasie RIVb i RV gruntów orných.

W granicach terenów występuje bogata szata roślinna reprezentowana przez liczne zadrzewienia i zakrzaczenia.

W znacznej części przedmiotowy obszar jest zabudowany – ruiny zabudowań gospodarczych b. PGR (budynek magazynowo składowy, stacja transformatorowa, drogi dojazdowe, płyty betonowe).

1.4 Tereny rekreacyjno-sportowe położone w obrębie Grądy Woniecko

Tereny usytuowane są na działkach Nr 79/337 i 79/284 w północno-zachodniej części miejscowości, po lewej stronie drogi powiatowej. Od północy granicę stanowią działki letniskowe, od południowego zachodu kościół i cmentarz parafialny, od południa tereny szkoły podstawowej.

W podłożu ostańca morenowego wyniesionego do wysokości około 117 m n.p.m. zalegają plejstocenijskie piaski i żwiry polodowcowe, płatami piaszczyste gliny lodowcowe i piaski gliniaste.

W środkowej części zlokalizowano znacznych rozmiarów wyrobisko poeksploatacyjne, w obrębie którego występuje niewielki zarastający zbiornik wodny, altana wraz z miejscem do grillowania, ławki. Wyrobisko otaczają wysokie, stromo opadające skarpy o zróżnicowanej wysokości od 2,5 do 5,5 m wysokości, wymagające niwelacji i zładogżenia spadków.

Pokrywą glebowa tworzą gleby brunatne wylugowane w klasie RIVb, RV i RVI gruntów orných oraz nieużytki.

Poziom zalegania wód gruntowych wyznacza lustro wody w zbiorniku położonym w najniższej części wyrobiska na głębokości kilku metrów poniżej pierwotnej powierzchni terenu.

Szata roślinna reprezentowana jest przez zbiorowisko trzciny porastających zbiornik wodny, nieliczne zakrzaczenia oraz zbiorowiska roślinności pastwiskowej.

Przy drodze powiatowej zlokalizowano plac zabaw dla dzieci, urządzenia rekreacyjne oraz parking.

Tereny położone są w granicach obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 oraz w korytarzu ekologicznym głównym GKPn-7 Przełomowa Dolina Narwi.

1.5 Tereny eksploatacji torfu w obrębie Ożarki Olszanka

Wyznaczone tereny obejmują dwie odrębne działki nr 1126 i 1117 położone w granicach obrębu Ożarki Olszanka.

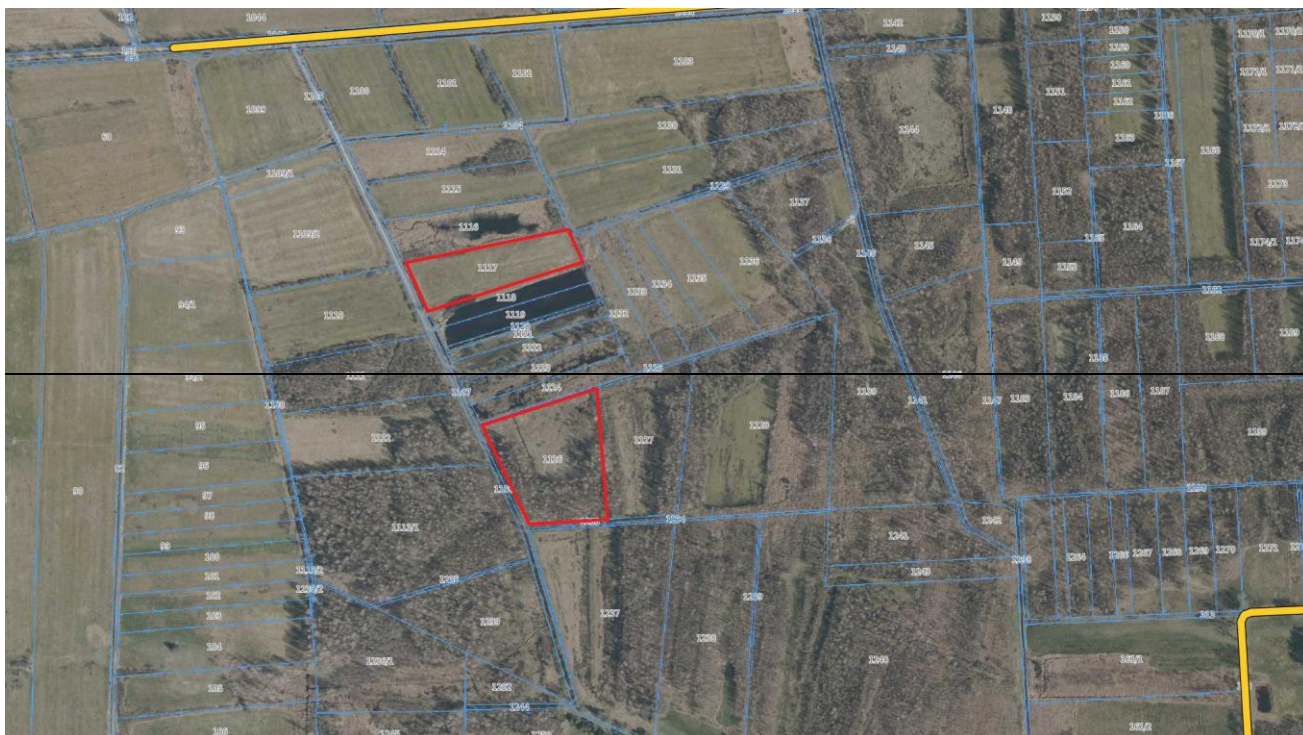
Tereny te położone są w granicach Kotliny Biebrzańskiej, w obrębie obniżenia wytopiskowego na wysokości 105-106 m n.p.m., o płaskiej powierzchni ze spadkami do 2 %.

W podłożu zalegają holocenijskie torfy pochodzenia bagiennego, o różnym stopniu rozkładu i zmiennej miąższości. Torfy należą do 2 kompleksu użytków zielonych średnich i klasie bonitacyjnej ŁVI.

W sąsiedztwie przedmiotowych terenów występuje gęsta sieć rowów melioracyjnych oraz dróg dojazdowych do okolicznych użytków zielonych. Szatę roślinną reprezentują zakrzaczenia oraz zbiorowiska typowe dla torfów niskich.

Tereny położone są w granicach obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 oraz w korytarzu ekologicznym głównym GKPn-7 Przełomowa Dolina Narwi.

1.6 Tereny eksploatacji kruszywa naturalnego w obrębie Mężenin

Przedmiotowy obszar obejmuje działki nr 608/2, 607/2, 606/2, 605/2, 609/2 i 610, leżące w obrębie Mężenin na południe od drogi ekspresowej nr S8.

Pod względem geomorfologicznym tereny leżą na Wysoczyźnie Wysokomazowieckiej na północno-zachodnim skłonie niewielkiego wyniesienia morenowego (około 145 m n.p.m.). W podłożu zalegają piaski, żwiry i głązy lodowcowe, miejscami gliny zwałowe.

W południowej części obszaru na dz. nr 609/2 i 610 dotychczas była prowadzona eksploatacja złoża kruszywa „Mężenin II”. Efektem wydobywania kopaliny jest duże wyrobisko o głębokości poniżej 20 m ze stromymi skarpami. Na dnie wyrobiska pojawiają się niewielkie zbiorniki wodne

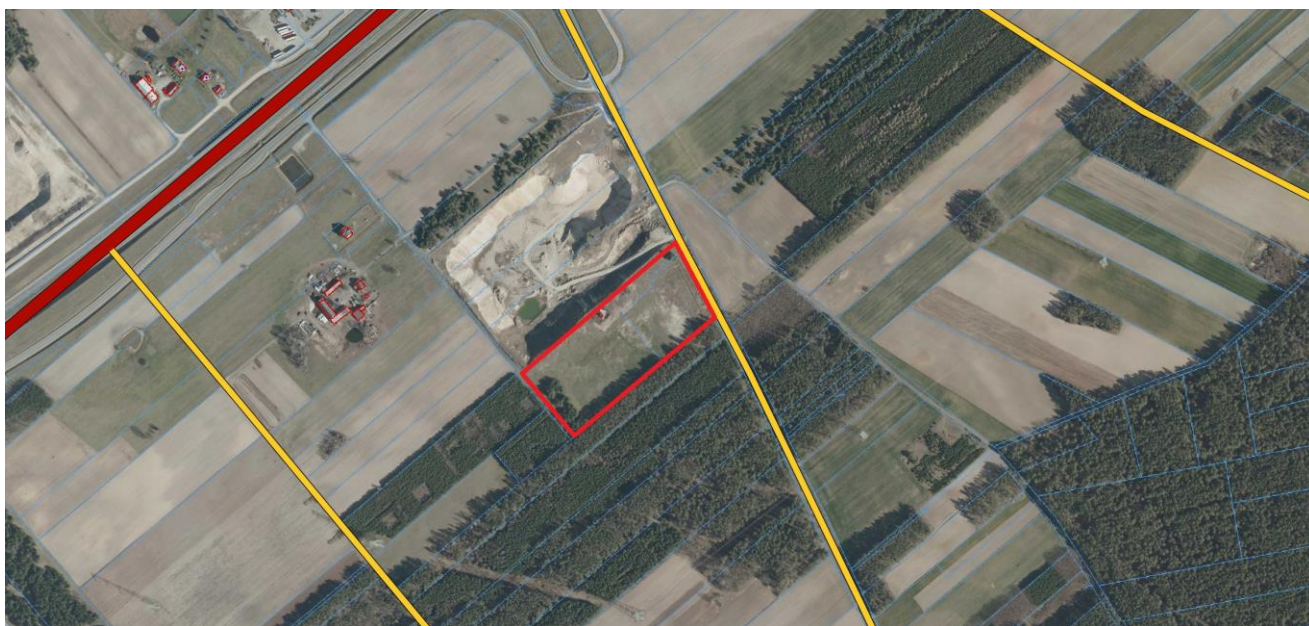

wyznaczające I poziom wód gruntowych. Obecnie w trakcie badań geologicznych znajdują się tereny bezpośrednio sąsiadujące od północnej strony ze złożem, obejmujące dz. nr 608/2, 607/2, 606/2 i 605/2.

Pokrywą glebową tworzą grunty orne klasy RIVb, RV, RVI. W środkowej części występują zadrzewienia i zakrzaczenia. Złoże bezpośrednio przylega do drogi powiatowej na odcinku Rutki – Dębniki oraz łącznicy z drogą ekspresową nr S8. Przez środkową część przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna 15 kV.

1.7 Tereny przemysłowe w obrębie Mężenin

Analizowane tereny położone są na działkach nr 612/3 i 612 zlokalizowanych w obrębie Mężenin. Od strony północnej bezpośrednio graniczą ze złożem kruszywa „Mężenin II” (wygaszona koncesja na wydobywanie), a od południa przylega kompleks leśny (bór świeży) z drzewostanem sosnowym w średnim wieku. Dostępność komunikacyjną zapewnia droga powiatowa Rutki – Dębniki.

Pod względem geomorfologicznym tereny leżą na północnym skłonie wyniesienia morenowego na wysokości 155-158 m n.p.m. W budowie geologicznej uczestniczą utwory lodowcowe wykształcone jako piaski i żwiry z głazami zalegające na glinach zwałowych. Są to utwory nośne przydatne dla budownictwa.

Wody powierzchniowe nie występują, a wody opadowe wsiąkają w przepuszczalne podłoże lub ich nadmiar spływa zgodnie z kierunkiem spadku terenu w kierunku północno-zachodnim. W większości teren porośnięty jest licznymi zadrzewieniami – samosiejkami oraz zakrzaczeniami.

W obrębie przedmiotowego terenu zlokalizowana jest wieża telefoniczna oraz napowietrzna linia elektroenergetyczna 15 kV z transformatorem słupowym.

1.8 Tereny eksploatacji kruszywa naturalnego w obrębie Nowy Tartak

Przedmiotowe tereny położone są na północ od drogi ekspresowej nr S8. W stanie istniejącym tereny stanowią grunty rolne w niskich kasach bonitacyjnych, rozdzielone drogą gminną.

Na działce nr 1/4 udokumentowano złożę "Nowy Tartak III" o zasobach 744 tys. ton, którego serię złożową tworzą piaski i żwiry. Badania geologiczne nie potwierdziły natomiast występowania złóż kruszywa na dz. nr 3/4.

Pod względem geomorfologicznym jest obszar moreny martwego lodu zbudowanej z glin zwałowych przewarstwionych osadami piaszczysto-żwirowymi z głazami. Złożę usytuowane jest na południowo-zachodnim skłonie wyniesienia na wysokości od około 152 m do około 159 m n.p.m.

Od strony wschodniej teren graniczy z małym kompleksem leśnym wykształconym na siedlisku boru świeżego z drzewostanem sosnowym w wieku około 50-60 lat.

Pokrywą glebową stanowią gleby brunatne w V i VI klasie bonitacyjnej gruntów ornych. W granicach opracowania wody powierzchniowe nie występują.

Na części złoża „Nowy Tartak III” (dz. nr 1/4) przebiega linia elektroenergetyczna 400 kV Narew– Łomża posiadająca pas technologiczny o szerokości po 35 m w obie strony od osi linii, w obrębie którego obowiązują szczególne warunki eksploatacji kopaliny. Na sąsiedniej działce nr 3/3 zlokalizowana jest zabudowa zagrodowa.

Tereny położone są w granicach korytarza ekologicznego głównego GKPN-23A Przełomowa Dolina Narwi - Dolina Górnej Narwi.

1.9 Tereny przemysłowo-usługowe w obrębie Mężenin

Analizowany zwarty obszar położony jest w dużym kompleksie działek nr 467/5, 468, 469, 507/2, 511, 512/2, 513, 514/2, 515, 516/2, 517/2, 519/2, 520/2 i 521 w obrębie Mężenin, zlokalizowany na południowy-wschód od drogi ekspresowej Nr S8. Łączna powierzchnia przedmiotowego obszaru wynosi około 24,5 ha.

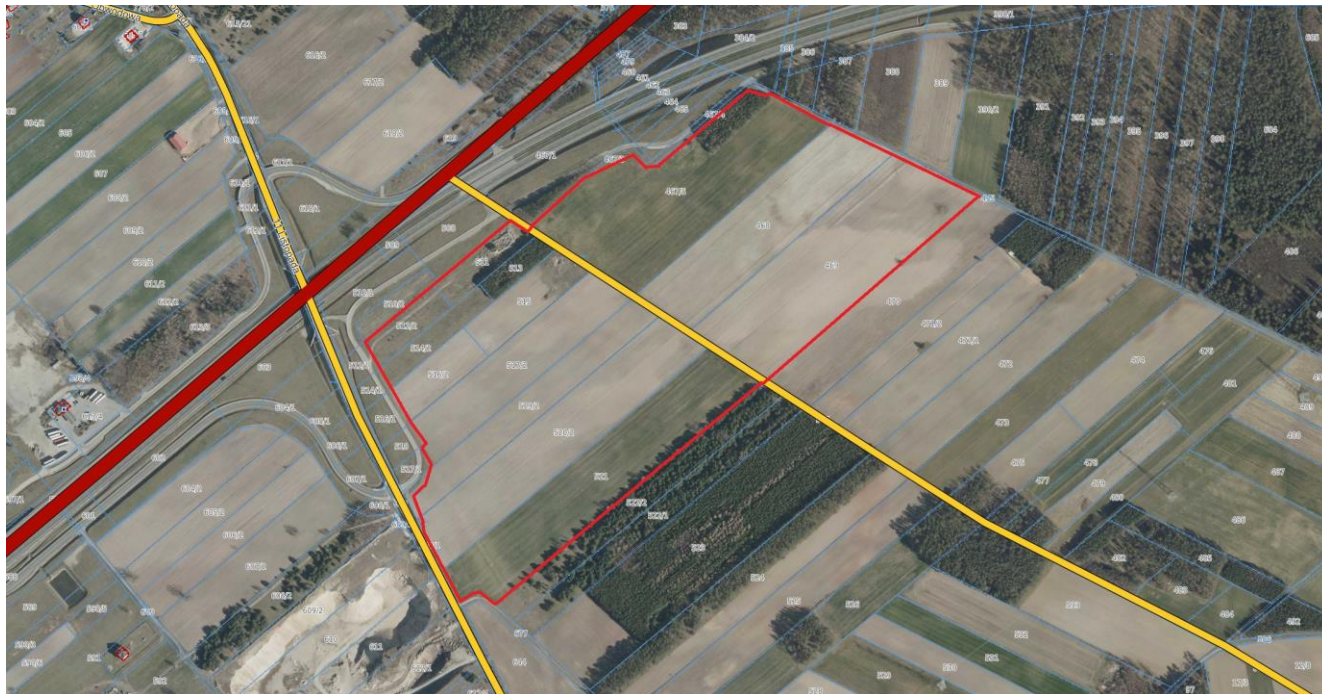
Obszar znajduje się w pasie występowania wzgórz moren czołowych ukształtowanych w okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Moreny wyniesione są do wysokości około 148-161 m n.p.m. i stanowią lokalne kulminacje terenowe. Spadki terenu są zróżnicowane, miejscami osiągają wartości około 10 %.

W części południowo-zachodniej w podłożu zalegają utwory lodowcowe w postaci piasków, żwirów i głazów, miejscami glin zwałowych. Część północno-wschodnią budują piaski i żwiry kemów

nadbudowujących wzgórza morenowe. Osady te należą do gruntów nośnych o dobrych parametrach geotechnicznych.

Wody powierzchniowe nie występują, a wody podziemne nie stanowią przeszkód w posadowieniu zabudowy. W granicach występują dwa małe kompleksy leśne wykształcone na siedlisku boru świeżego z młodym drzewostanem sosnowym.

Przez środkową część przebiega droga gminna rozdzielająca zwarty obszar. Wzdłuż drogi powiatowej przebiega linia światłowodowa stanowiąca element sieci szerokopasmowej Polski Wschodniej.

1.10 Tereny przemysłowo-usługowe położone w obrębie Mężenin

Obszar obejmuje zwarty kompleks działek nr 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320/1, 320/2, 321, 322, 323, 324, 326, 327/2, 328/2, 329/3, 330/2, 331/2, 333/2 położonych pomiędzy obwodnicą Mężenina w ciągu drogi ekspresowej nr S8 a drogą wojewódzką nr 679. Aktualnie są to tereny gruntów ornych wykorzystywanych rolniczo pod uprawy roślin.

Z punktu widzenia geomorfologicznego jest to północno-wschodnia część stokowa wzgórza moreny czołowej osiągająca w tym miejscu wysokość około 125-132 m n.p.m. Przeważają spadki terenu do 5 %, a miejscami dochodzą do 5-10 %.

Budowa geologiczna terenów jest jednorodna i uczestniczą w niej osady lodowcowe w postaci glin zwałowych o dużej miąższości. Są to grunty nośne o dobrych parametrach geotechnicznych przydatne do zabudowy.

Wody powierzchniowe nie występują, a wody opadowe spływają w kierunku wschodnim ku niewielkiej dolince erozyjno-denudacyjnej z ciekim wodnym. Wody podziemne zalegają głęboko i nie stanowią utrudnień w posadowieniu fundamentów zabudowy.

Na przedmiotowych terenach brak jest lasów, a szatę roślinną stanowią jedynie uprawy polowe oraz zadrzewienia przydrożne. Wzdłuż drogi krajowej przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna 15 kV.

1.11 Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej położone w obrębie Rutki

Przedmiotowy obszar dotyczy dwóch działek nr 615/23 i 616/4 położonych w obrębie Rutki, w południowej części wsi gminnej, usytuowane pomiędzy istniejącą zabudową a drogą ekspresową nr S8.

Pod względem geomorfologicznym obszar obejmuje południowo-zachodni stok niewielkiego pagórka morenowego wyniesionego na wysokość od 153 m (ul. 11 Listopada) do 159 m n.p.m. (ul. Sadowa). Od zachodu pagórek podcięty jest pasem drogowym ulicy 11 Listopada leżącej w ciągu drogi powiatowej. Teren opada w kierunku południowo-zachodnim ze spadkiem w granicach 3-5 %.

W podłożu występują piaski i żwiry pochodzenia lodowcowego, przydatne do posadowienia zabudowy bez ograniczeń. W obrębie terenu brak jest wód powierzchniowych, a poziom wód gruntowych zalega głęboko nie stanowiąc przeszkód w fundamentowaniu zabudowy.

Północna część terenu sąsiaduje bezpośrednio z istniejącą zabudową jednorodziną wsi Rutki-Kossaki i w znacznym stopniu jest zadrzewiona oraz zakrzaczona. Południowa część stanowią użytki rolne.

1.12 Tereny eksploatacji kruszywa naturalnego położone w obrębie Nowe Zalesie

Przedmiotowy teren obejmuje działkę nr 534 zlokalizowaną na wschód od zabudowań wsi Nowe Zalesie, obok istniejącego złoża kruszywa „Nowe Zalesie”.

Teren usytuowany jest w obrębie zdenudowanej wysoczyzny morenowej falistej na wysokości ok. 120 – 123 m n.p.m. Powierzchnia wysoczyzny nachylona jest ku dolince fluwialno-erozyjnej cieką Dopływu ze Śliwowa Łopienitego.

Pagórek budują wodnolodowcowe piaski i żwiry tworzące serię złożową o miąższości kilkunastu metrów. Na powierzchni 1,3 ha udokumentowano złożę piasków i żwirów o zasobach 113,98 tys. ton.

Wody powierzchniowe nie występują, a wody opadowe wsiąkają w przepuszczalne podłoże lub spływają zgodnie z nachyleniem terenu w kierunku zachodnim.

W całości teren porośnięty jest lasem z młodym drzewostanem sosnowym w wieku 10 lat.

1.13 Tereny eksploatacji kruszywa naturalnego położone w obrębie Modzele Górki

Analizowany obszar obejmuje działki nr 231, 232, 233, 234, 235, 127, położone w obrębie Modzele Górki.

Tereny objęte zmianą studium usytuowane są w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy wsi Modzele-Górki, po prawej stronie drogi gminnej.

Geomorfologicznie jest to fragment zdenudowanej wysoczyzny morenowej płaskiej wyniesionej do 160 – 162,5 m n.p.m. Tereny nachylone są w kierunku południowym ze spadkiem do 2 %.

W podłożu zalegają osady lodowcowe wykształcone w formie piasków różnoziarnistych, często zaglinionych i zapylnych. Na podstawie wstępnych badań geologicznych stwierdzono, że serię

złożową tworzą piaski średnie i drobne z domieszką żwirów (pospółka i piaski). W spągu spotyka się gliny zwałowe. Złoże jest suche, a zwierciadło wód gruntowych znajduje się poniżej dolnego poziomu planowanej eksploatacji. Szacowana wielkość zasobów do wydobycia w obrębie działek o łącznej powierzchni 9,5 ha wynosi około 1.800 tys. ton.

Aktualnie są to grunty orne w klasie RIVb, RV i RVI. W części południowej porasta niewielki kompleks leśny z drzewostanem sosnowym i brzoźowym w wieku około 55-65lat. Wody powierzchniowe nie występują.

W sąsiedztwie przebiega wodociąg, a na skraju znajduje się linia energetyczna 15 kV wraz ze słupem.

1.14 Tereny eksploatacji kruszywa naturalnego położone w obrębie Śliwowo Łopienite

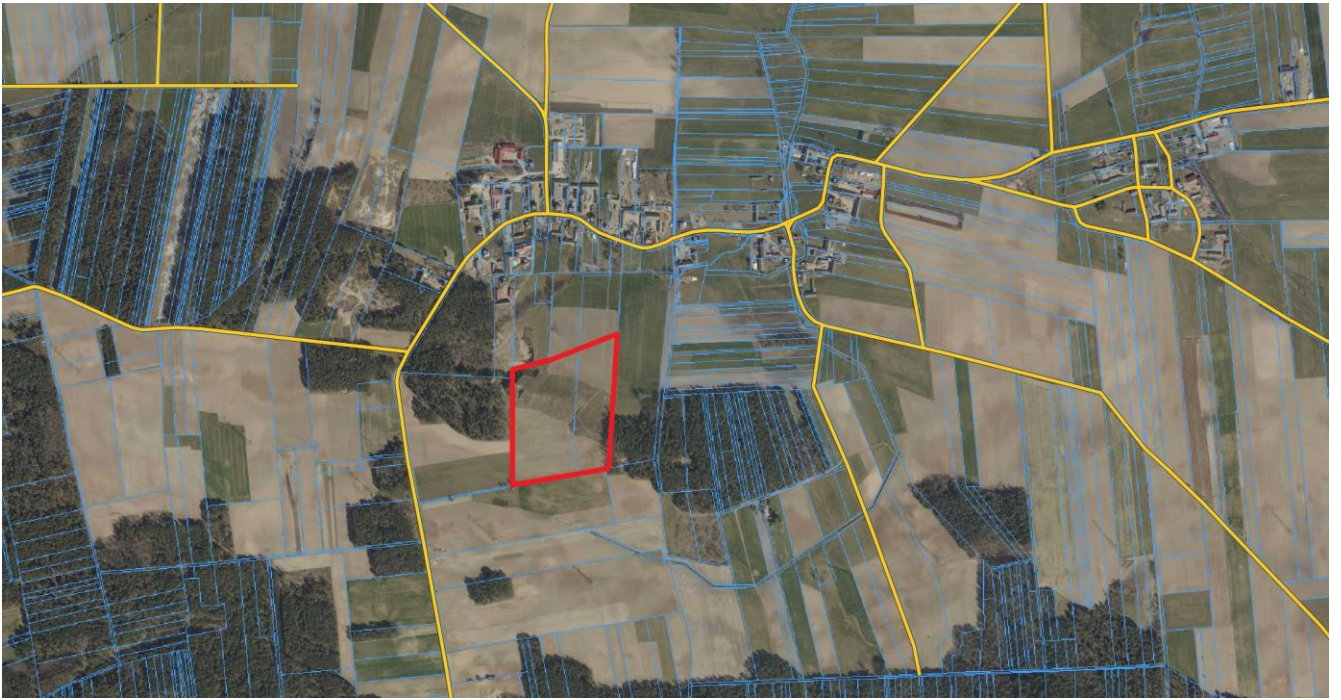
Tereny obejmują dwie sąsiadujące ze sobą działki nr 77/8 i 148 usytuowane na południe od zwartej zabudowy wsi Śliwowo-Łopienite.

Pod względem geomorfologicznym jest to część wzgórza moreny czołowej wyniesionej do wysokości 167,5 m n.p.m. Dominują tu spadki rzędu 10-15%, a miejscami przekraczają 15 %.

W budowie geologicznej uczestniczą piaski i żwiry akumulacji szczelinowej tworzące złoże „Śliwowo Łopienite III” o udokumentowanych na powierzchni 2 ha zasobach w ilości 587,28 tys. ton kruszywa. W granicach złoża występują użytki rolne oraz lasy wykształcone na siedlisku boru mieszanego świeżego z drzewostanem sosnowym w wieku 70 lat.

Tereny położone są w granicach korytarza ekologicznego uzupełniającego KPn-23B Bagienna Dolina Narwi – Przełomowa Dolina Narwi.

1.15 Tereny drogi ekspresowej Nr S8

Analizowane tereny obejmują działki w granicach pasa drogowego drogi ekspresowej nr S8 położone w granicach gminy Rutki.

W południowo-zachodniej części gminy w obrębie Szlasy Lipno droga przebiega przez wysoczyznę morenową falistą o spadkach do 5 %. W podłożu występują plejstocenyjskie piaski i żwiry wodnolodowcowe przewarstwione piaskami pylastymi.

W okolicach wsi Rutki-Nowy Tartak pojawiają się rozległe wzniesienia moren czołowych o kierunku przebiegu NW-SE, wyniesione maksymalnie do wysokości około 155 m n.p.m. Droga rozcina obszar wzniesienia na dwie części otaczając się wysokimi skarpami z obu stron. Spadki terenu są znaczne przekraczając miejscami 15 %.

Moreny budują lodowcowe piaski różnoziarniste oraz żwiry z domieszką głazów, w podłożu których zalegają gliny piaszczyste. W strefie moren udokumentowano kilka złóż kruszywa, o czym świadczą liczne wyrobiska poeksploatacyjne o zróżnicowanej powierzchni i głębokości.

Obszar moren czołowych ciągnie się aż do wsi Rutki-Kossaki. Po minięciu tej miejscowości teren stopniowo opada ku dolince erozyjno-denudacyjnej wypełnionej ciekami i zbiornikami wodnymi.

W dalszym przebiegu droga ekspresowa wkracza w obręb wysoczyzny morenowej płaskiej o spadkach do 5 %. W okolicach wsi Zambrzyce-Króle wysoczyznę rozcina dolinka z ciekami wodnymi.

W granicach obu wymienionych dolinek erozyjno-denudacyjnych zalegają holocenijskie namuły rzeczne, mułki i piaski z częściami organicznymi.

Droga ekspresowa na odcinku MOP Kossaki – Rutki-Tartak Nowy przebiega przez korytarz ekologiczny główny GKPn-23A Przełomowa Dolina Narwi - Dolina Górnej Narwi.

2. Stan środowiska

W podziale hydrograficznym Polski tereny gminy Rutki występują następujące jednolite części wód powierzchniowych: Dopływ z Bagna Wizna, Dopływ ze Śliwowa Łopienitego, Dopływ w Zambrzycach, Dopływ z Mężenina, Dopływ spod Rutek, Kołomyja, Dopływ z Kołomyi, Dopływ spod Chlebiotek Nowych, Dopływ z Niziołek Starych i Dopływ z Krzewa Nowego.

Zgodnie z Załącznikiem nr 2 do rozporządzenia nr 5/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 3 kwietnia 2015 r. stan wód większości JCWP oceniany jest jako zły, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest z kolei zagrożona.

Głównym celem środowiskowym jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego - derogacja. Stopień zanieczyszczenia wód spowodowanego rodzajem zagospodarowania zlewni, uniemożliwia osiągnięcie założonych celów środowiskowych. Brak jest środków technicznych umożliwiających przywrócenie odpowiedniego stanu wód w wymaganym okresie czasu.

2.1 Wody podziemne i ich stan sanitarny

Pod względem hydrogeologicznym analizowane tereny w gminie Rutki położone są w granicach dwóch jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): nr 51 i nr 52.

Struktura JCWPd 51 jest złożona z pięciu poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudno przepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Obszar jednostki nie stanowi obiektu zamkniętego w sensie hydrogeologicznym. Wody dopływają lateralnie spoza obszaru JCWPd nr 51, głównie z północy i północnego-wschodu w rejonie Łomży oraz południa pomiędzy Pułtuskim a Ostrowią Mazowiecką.

Wschodnia część obszaru gminy położona jest na strukturach JCWPd nr 52, która składa się z trzech poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudno przepuszczalnymi. Główną bazę drenażu dla płytkiego systemu krążenia stanowi dolina Narwi. Poza drenażem rzeczonym istotną rolę odgrywa tu intensyfikacja ewapotranspiracji na obszarach bagiennych.

Są to obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego. Stan ilościowy i chemiczny wód w obu jednolitych części wód podziemnych jest jednak dobry, a ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych niezagrażona.

Obszar gminy Rutki położony jest poza granicami głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP).

2.2 Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Na analizowanych terenach brak jest dużych zakładów produkcyjnych i usługowych stanowiących znaczące źródła zagrożeń powietrza atmosferycznego. Niemniej jednak wymienić można pewne źródła zanieczyszczeń wpływające na stan higieny atmosfery.

Na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są lokalne kotłownie i paleniska domowe emitujące do atmosfery zanieczyszczenia pochodzące z procesów spalania. Są to głównie: dwutlenek węgla, siarki i azotu, tlenek węgla i siarki oraz pyły mineralne.

W obrębie zabudowy zagrodowej obok zanieczyszczeń pochodzących z palenisk domowych dodatkowym źródłem jest hodowla zwierząt i związane z nią zanieczyszczenia zapachowe oraz mikrobiologiczne.

Na terenach rolnych w trakcie prac polowych występuje wzmożona emisja zanieczyszczeń pyłowych generowanych przez maszyny i sprzęt rolniczy.

Szczególne miejsce w ogólnym bilansie emisji zanieczyszczeń zajmują tereny powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego oraz drogi dojazdowe do kopalni, gdzie dochodzi do nadmiernego pylenia spowodowanego pracą koparek przy urobku kopalin oraz podczas ich transportu.

Wzdłuż dróg i ulic, po których odbywa się ruch samochodowy następuje emisja spalin produktów ropopochodnych i pyłu zawieszonego. Zjawisko to występuje głównie w pasie drogi ekspresowej Nr S8 oraz przy węzłach komunikacyjnych w Rutkach-Kossakach i Mężeninie.

Stężenia zanieczyszczeń powietrza cechuje duża zmienność w ciągu roku. W okresie jesienno-zimowym (październik – kwiecień) występuje wzrost stężeń dwutlenku siarki, czego głównym źródłem jest spalanie węgla do celów grzewczych – tak zwana emisja niska.

2.3 Pokrywa glebowa i degradacja powierzchni ziemi

W granicach opracowania występują gleby zróżnicowane pod względem wykształcenia litologicznego oraz przydatnością rolniczą.

Podstawowym czynnikiem degradującym powierzchnię ziemi, a tym samym pokrywy glebowej jest eksploatacja kruszywa naturalnego oraz torfu. W trakcie eksploatacji której zmianom ulega rzeźba terenu – w miejsce niewielkich pagórków kemowych powstały głębokie na kilkanaście i więcej metrów wyrobiska o stromych skarpach, zróżnicowanych kształtach i wielkościach.

Po zakończonej eksploatacji kruszywa w wielu przypadkach nie zniwelowano odpowiednio rzeźby terenu i nie przywrócono wartości użytkowych gruntom zdewastowanym.

Degradacja powierzchni ziemi, a właściwie pokrywy glebowej związana jest również z erozją wietrzną gleb piaszczystych oraz jej zanieczyszczeniem pod wpływem pylenia i zanieczyszczeń komunikacyjnych (spaliny). W częściach stokowych licznych pagórków morenowych pozbawionych

roślinności w czasie nasilonych opadów dochodzi do erozji wodnej polegającej na spływach części próchnicznej gleb.

Na stan sanitarny środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza powierzchni ziemi duży wpływ wywiera również zjawisko zaśmiecania krajobrazu i nielegalne wywożenie śmieci, lokalna gospodarka odpadami.

Na terenie gminy w miejscowości Rutki-Kossaki funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Wszystkie odpady nieselektywnie zebrane przekazywane są do Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze w gm. Zambrów.

Odpady poprodukcyjne, w tym odpady niebezpieczne powstające w zakładach przemysłowych i usługowych będą przekazywane wyspecjalizowanym firmom posiadającym stosowne zezwolenia na ich odbiór, odzysk lub unieszkodliwianie.

Na terenie gminy Rutki w Górskim Ponikły-Stok funkcjonuje zakład utylizacyjny „Eko-Stok” Sp. z o.o. będący jedynym przedsiębiorstwem w województwie podlaskim, który specjalizuje się w zbiórce, transporcie i termicznym przekształceniu wszystkich odpadów pochodzenia zwierzęcego, jak również padłych sztuk zwierząt gospodarskich.

2.4 Klimat akustyczny

Do najważniejszych czynników mających wpływ na klimat akustyczny przedmiotowych obszarów z uwagi na ich specyficzne położenie zaliczyć należy hałas komunikacyjny generowany przez ruch samochodowy odbywający się wzdłuż dróg, a zwłaszcza drogi ekspresowej nr S8 Warszawa – Białystok oraz drogi wojewódzkiej nr 679 Łomża – Mężenin. Hałas komunikacyjny dotyczy głównie ruchu tranzytowego, w tym pojazdów ciężkich, a w mniejszym stopniu ruchu lokalnego.

Mniejsze znaczenie posiada hałas produkcyjny o różnorodnym charakterze. Na terenach rolnych występuje hałas sezonowy (wiosenno-jesienny) i wiąże się wiosennym przygotowaniem gruntów ornych do siewu oraz jesiennym zbiorem ziemiopłodów. Na użytkach zielonych dwukrotnie w ciągu roku dokonuje się sianokosów.

Hałas produkcyjny generowany jest również na terenach górniczych i spowodowany jest pracą koparek oraz samochodów wywożących urobek na zewnątrz.

Dopuszczalne poziomy hałasu reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2013 poz. 112). Należy jednak zaznaczyć, że dla terenów rolnych i leśnych nie stosuje się przepisów prawnych określających dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

2.5 Szata roślinna i świat zwierząt

Na obszarze gminy Rutki lasy zajmują około 25 % powierzchni terenu. Porastają one słabe gleby piaskowe, głównie w południowej, centralnej i wschodniej części obszaru. Dominującym zbiorowiskiem leśnym są bory sosnowe, które stanowią 75% kompleksów leśnych.

Typy siedliskowe lasu w większości stanowią bory mieszane świeże i lasy świeże z dominującą sosną. Głównym gatunkiem drzewostanu jest sosna z domieszką brzozy na glebach piaszczystych oraz olchy na glebach podmokłych. Wyraźny jest duży udział w lasach świerka zwyczajnego.

W drzewostanach borowych występują również takie gatunki jak: modrzew, grab, jesion, dąb szypułkowy, buk i topola.

Na terenach objętych zmianą studium lasy występują przede wszystkim w granicach zalegania złóż surowców mineralnych (Nowe Zalesie, Modzele-Górki oraz Śliwowo-Łopienite).

Oprócz lasów ważną funkcję przyrodniczą pełni roślinność nieleśna, zwłaszcza zbiorowiska łąkowe i szuwarowe. Największą koncentracją tego typu roślinności odznacza się północna część gminy objęta różnymi przestrzennymi formami ochrony przyrody. O bogactwie roślinności na tym obszarze świadczy obecność wielu gatunków chronionych oraz rzadkich, np. gnieźnik leśny, lilia złotogłów, goryczka wąskolistna, grąźel żółty, kocanka piaskowa, storczyk krwisty, turówka wonna, widłak goździsty, zawilec wielkokwiatowy, pływacz drobny, naparstnica zwyczajna.

Wiele roślin związanych jest ze środowiskiem torfowisk występujących w dolinie Narwi, którą cechuje swoisty układ naturalnych środowisk bagiennych ze starorzeczami, szuwarami i łąkami turzycowymi.

Świat zwierzęcy jest zróżnicowany gatunkowo i reprezentowany przez ponad 62% gatunków żyjących na terenie kraju, co wynika z występowania na jego obszarze różnych siedlisk, od borów mieszanych po duże obszary łąk. Obok pospolicie występujących gatunków zwierząt leśnych i polnych charakterystycznych dla południowej części gminy, na uwagę zasługuje bogaty świat ornitofauny w dolinie Narwi i Biebrzy, opisany w dalszej części prognozy.

3. Stan środowiska w przypadku braku realizacji projektu zmiany studium

W przypadku braku realizacji ustaleń zmiany studium stan środowiska przyrodniczego na przedmiotowych terenach nie ulegnie zmianom. Tereny przewidziane pod realizację zabudowy przemysłowo-usługowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów rekreacyjno-sportowych oraz powierzchniowej eksploatacji kopalni pozostaną w dalszym ciągu w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym, w mniejszym stopniu leśnym, bez prawa ich zabudowy i wydobywania kopalni.

VI. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Do obszarów objętych znaczącym oddziaływaniem należy zaliczyć tereny, w których zostały przekroczone dopuszczalne normy środowiskowe pogarszające stan środowiska oraz warunki zdrowia i życia ich mieszkańców.

Do identyfikacji oddziaływań znacząco oddziaływujących na środowisko wykorzystano Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 ze zm.).

Na terenach objętych opracowaniem zmiany studium gminy do kategorii przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko zaliczono:

- § 3 ust. 1 pkt 40 wydobywanie kopalni ze złoża metodą odkrywkową,
- § 3 ust. 1 pkt 54 - zabudowę przemysłową, w tym zabudowę systemami fotowoltaicznymi, lub magazynową, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:

- 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
- 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a);
- § 3 ust. 1 pkt 55 - zabudowę mieszkaniową wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą nieobjętą ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 2 ha na obszarach innych niż obszary ochrony przyrody.

Dla wymienionych przedsięwzięć może być przeprowadzone postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko ustalane fakultatywnie.

1. Stan środowiska na obszarach wydobywania kopalin ze złoża metodą odkrywkową

Przeznaczenie terenów pod powierzchniową eksploatację kopalin skutkować może oddziaływaniami na: ludzi, rzeźbę terenu, budowę geologiczną, stosunki wodne, szatę roślinną, świat zwierząt, klimat lokalny, w tym klimat akustyczny i warunki aerosanitarne, krajobraz naturalny. W wyniku działalności górniczej zmienia się ukształtowanie terenów, w miejsce form pagórkowatych, wyniesionych powstają wyrobiska. Następuje luka stratygraficzna polegająca na zlikwidowaniu warstwy litologicznej, którą tworzyła seria złożowa kopaliny. Zmieniają się stosunki hydrograficzne i hydrogeologiczne – tworzą się zbiorniki wodne, powstają leje depresyjne. Likwidacji ulega pokrywa glebowa oraz szata roślinna. Powoduje to migrację mikrofauny (płazy, gady, owady) i większych zwierząt. Pogorszeniu ulegają warunki aerosanitarne poprzez pylenie i emisje spalin oraz klimat akustyczny.

Zgodnie z przyjętymi zasadami oddziaływanie przedsięwzięcia, po zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technologicznych, technicznych i organizacyjnych, powinno ograniczać się do granic własności nieruchomości, do których przedsiębiorca posiada tytuł prawny.

2. Stan środowiska na obszarach lokalizacji zabudowy przemysłowej, w tym zabudowy systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowej, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą

Znaczące oddziaływanie zabudowy przemysłowej (produkcyjnej) i usługowej polega głównie na ponadnormatywnym zanieczyszczeniu i zagrożeniu środowiska (wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny).

Zabudowa przemysłowa i usługowa z racji swojej funkcji – produkcji dóbr materialnych i świadczenia usług na rzecz ludności wiąże się przede wszystkim z generowaniem ścieków poprodukcyjnych i socjalno-bytowych, hałasu produkcyjnego (np. praca maszyn i urządzeń, załadunek i wyładunek towarów) i hałasu komunikacyjnego generowanego przez pojazdy samochodowe oraz zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego poprzez emisję spalin i pyłów wytwarzanych przez silniki samochodów, rzadziej maszyn i sprzętu produkcyjnego i usługowego.

W przypadku lokalizacji urządzeń fotowoltaicznych dodatkowym czynnikiem mogącym stwarzać zagrożenie dla środowiska i ludzi jest promieniowanie elektromagnetyczne generowane przez transformatory, inwertery, magazyny energii, czy linie elektroenergetyczne.

Udział ścieków i zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem wód i gruntu będzie zależał od charakteru i skali produkcji oraz przyjętych rozwiązań techniczno-technologicznych.

3. Stan środowiska na obszarach lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą

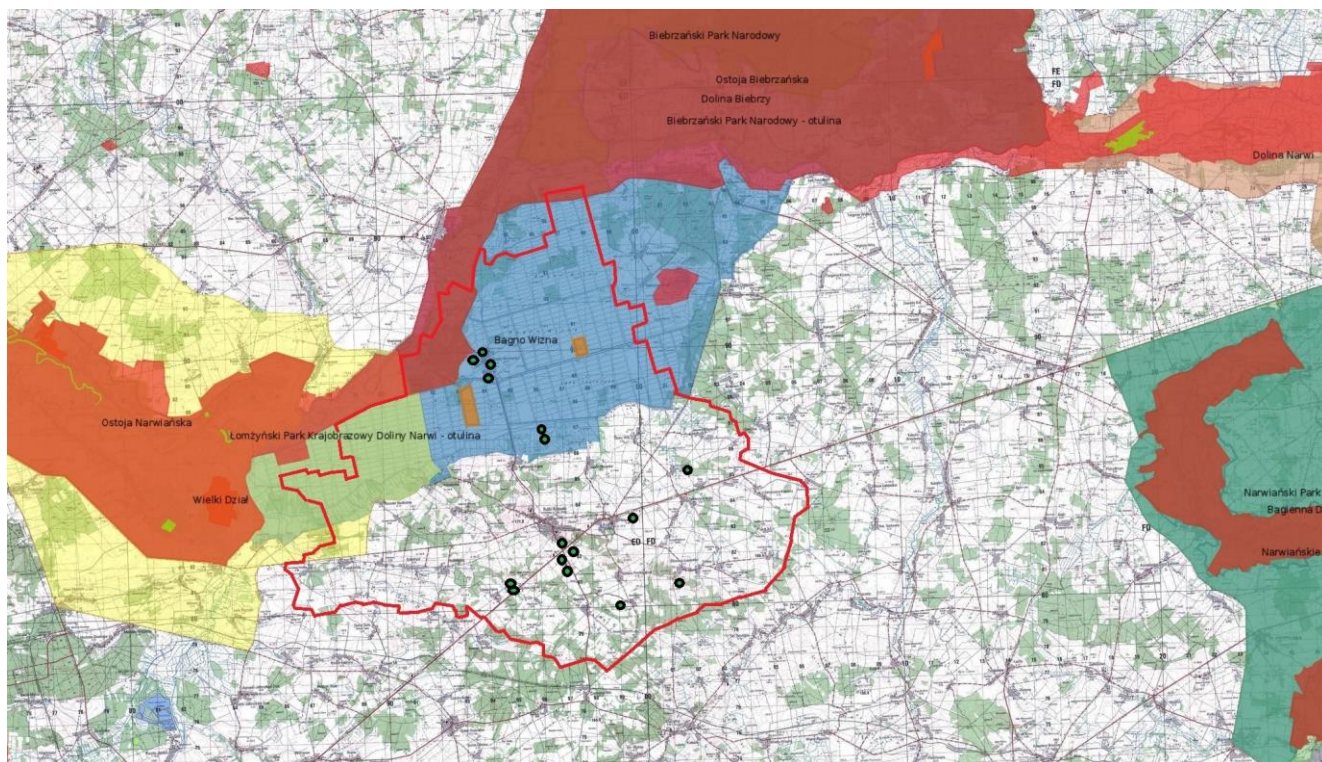
W projekcie zmiany studium występują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Oddziaływanie zabudowy mieszkaniowej na środowisko, a właściwie ludzi tam mieszkających, przejawia się poprzez pobór wody na cele pitne i użytkowe, odprowadzanie ścieków socjalno-bytowych, wytwarzanie odpadów komunalnych, generowanie zanieczyszczeń powietrza i hałasu, ingerencja w szatę roślinną.

W przypadku realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej następuje oddziaływanie na rzeźbę terenu, budowę geologiczną, pokrywę glebową, wody, szatę roślinną, klimat akustyczny, walory krajobrazowe. Wielkość i zakres oddziaływania zależy przede wszystkim od rodzaju i skali zabudowy.

Terenom szeroko rozumianej budowy mieszkaniowej towarzyszyć będą urządzenia infrastruktury drogowej i technicznej w postaci rozbudowanej sieci dróg dojazdowych, wodociągu, sieci elektroenergetycznej, indywidualnych, bądź zbiorczego systemu oczyszczania ścieków.

VII. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIECZNIA 2004 ROKU O OCHRONIE PRZYRODY

Północna część gminy Rutki znajduje się w granicach obszarów ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 916 ze zm.), w tym:

- otuliny Biebrzańskiego Parku Narodowego,
- otuliny Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi,
- obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005,

- obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008,
- rezerwatów przyrody „Bagno Wizna I” i „Bagno Wizna II”

Z analizowanych terenów w granicach obszarów ochrony przyrody wymienić należy tereny przemysłowo-usługowe i rekreacyjno-sportowe w Grądach-Woniecko oraz tereny eksploatacji torfu w Ożarkach-Olszance, położone w obrębie obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005, co przedstawiono na powyższej mapce. Pozostałe tereny objęte zmianą studium położone są poza granicami przestrzennych formy ochrony przyrody.

Obszar Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 wyznaczono w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25 poz. 133 ze zm.).

Ostoja Bagno Wizna obejmuje duże torfowisko niskie o powierzchni 14470,97 ha stanowiące rozległe, szerokie na 10 km, płaskie i w większości silnie zatorfione obniżenie terenu, którego północnymi obrzeżami płynie rzeka Narew.

Hydrologicznie Bagno Wizna dzieli się na dwie części: madową dolinę Narwi, kształtowaną przez rzeczne wody zalewowe i drugą część torfowiskową, która została ukształtowana w warunkach silnego podsiąkania wód podziemnych napływających do Kotliny Biebrzańskiej z otaczających ją wysoczyzn.

Torfowiska niskie zajmują ok. 70% powierzchni ostoi i w całości zostały zmeliorowane w latach 60-tych ubiegłego wieku na potrzeby rolnictwa. Zachodnia jej część jest regularnie zalewana wodami rzecznyymi.

Dominują tu zbiorowiska turzycowe, a na obrzeżach występują zbiorowiska wysokich ziołorośli. Torfowiska niezalewane są porośnięte głównie trawami, lokalnie z większą domieszką turzyc i ziołorośli.

Większość otwartych środowisk Bagna Wizna jest użytkowana rolniczo. W dolinie madowej i na torfowisku są to łąki kośne i pastwiska, a na mineralnych wyniesieniach - pola uprawne. Dominują w nich drzewostany olszowe i brzozowe w średnich klasach wieku.

W ostoi Bagno Wizna stwierdzono występowanie co najmniej 37 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 9 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 17 z wymienionych gatunków zostało zamieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Bagno Wizna jest jedną z 10 najważniejszych ostoi błotniaka łąkowego, kropiatki, derkacza, bataliona, dubelta, kulika wielkiego, rybitwy białoczelnej, rybitwy białowąsej i rybitwy czarnej oraz wodniczki.

Dla przedmiotowego obszaru obowiązuje Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Nr 26/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2013 poz. 4631), zmienione Zarządzeniem Nr 26/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018, poz. 4892).

Zgodnie z Planem Zadań Ochronnych na działkach nr 107/260, 107/261, 107/262, 107/266 (obecnie dz. nr 107/296), 107/272, 79/284 i 79/324 stwierdzono występowanie siedlisk błotniaka

łąkowego (*Circus pygargus*), dla którego głównym zagrożeniem jest koszenie użytków zielonych i związane z tym niszczenie gniazd podczas żniw. Potencjalne zagrożenia niosą za sobą również: drapieżnictwo, inne prace agrotechniczne oraz katastrofy naturalne.

Celem ochronnym dla siedlisk jest odwrócenie trendu spadkowego populacji tego gatunku, a działaniem obligatoryjnym będzie zachowanie siedlisk gatunku poprzez utrzymanie łąk i pastwisk w użytkowaniu kośnym, pastwiskowym lub kośno-pastwiskowym.

Podobnie na działkach o nr ewid. 1126 i 1117 położonych w obrębie Ożarki Olszanka wskazanych w projekcie zmiany studium pod eksploatację złóż torfu, zidentyfikowano siedlisko kulika wielkiego (*Numenius arquata*), dla którego zagrożeniem jest wczesny pokos, prace agrotechniczne (np. wałowanie, melioracje i osuszanie), turystyka, restrukturyzacja gospodarstw rolnych oraz rozwój zabudowy i infrastruktury sportowej w sąsiedztwie łągowisk.

Celem ochronnym jest utrzymanie na terenie obszaru Natura 2000 co najmniej 8 samców, a także uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem oceny stanu populacji gatunku w sezonie łągowym. Działaniem związanym z ochroną będzie zachowanie siedlisk gatunku poprzez utrzymanie łąk i pastwisk w użytkowaniu kośnym, pastwiskowym lub kośno-pastwiskowym.

W związku z powyższym, planowane kierunki zagospodarowania dla wymienionych terenów są sprzeczne z działaniami ochronnymi ujętymi w Planie Zadań Ochronnych, zgodnie z którym żadne przedsięwzięcie lub zmiana sposobu użytkowania gruntów nie może wpływać na stan gatunków i ich siedlisk, będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB 200005.

Dla części wyżej wymienionych terenów (dz. nr 107/260 – obecnie dz. nr 1139, 107/261, 107/262, 107/272 i 79/284) z uwagi na istniejące zagospodarowanie ochrona siedlisk błotniaka łąkowego nie jest istotna. Są to zdegradowane pod względem zarówno środowiskowym, jak i gospodarczym tereny byłego PGR ze zrujnowanymi pustostanami obiektów hodowlanych, elementami infrastruktury drogowej (drogi, parkingi i place manewrowe o nawierzchni betonowej) oraz infrastruktury technicznej (zbiorniki na gnojowicę, transformatory, sieć wodociągowa i kanalizacyjna, ogrodzenia z prefabrykowanych płyt betonowych itp.).

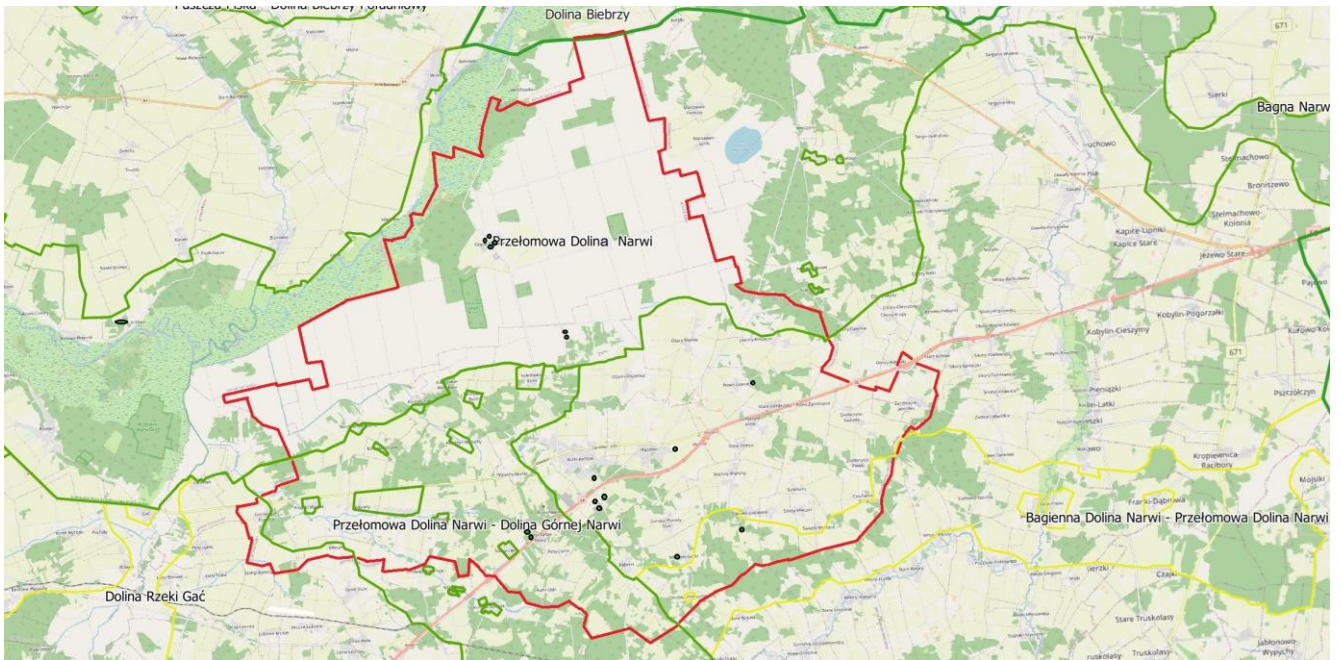
Z kolei na znacznej części dz. nr 79/284 położonej tuż przy drodze powiatowej zlokalizowany jest teren sportowo-wypoczynkowy z urządzeniami rekreacyjnymi i placem zabaw dla dzieci oraz parkingiem samochodowym.

Zatem, w projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki należy odstąpić od wyznaczenia planowanych kierunków zagospodarowania na dz. nr 107/266 - obecnie dz. nr 107/296 i części dz. nr 107/272 stanowiącej niejako kontynuację siedliska wzdłuż istniejącego rowu melioracyjnego oraz na dz. nr 79/324 – wnioskowanych pod funkcję przemysłowo-usługową.

W przypadku terenów w obrębie Ożarki Olszanka (dz. nr 1117 i 1126) wnioskowanych pod eksploatację torfu, wobec zidentyfikowania siedliska kulika wielkiego oraz braku stosownej dokumentacji geologicznej, wniosek nie może być uwzględniony przy dokonywaniu obecnej zmiany studium gminy.

Część terenów objętych zmianą studium położona jest w granicach sieci korytarzy ekologicznych. Zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego (Uchwała Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r.) są to:

- tereny zlokalizowane w Grądach-Woniecko oraz w obrębie Ożarki Olszanka w korytarzu głównym GKPn-7 Przełomowa Dolina Narwi,
- tereny usytuowane w obrębie Nowy Tartak w korytarzu głównym GKPn-23A Przełomowa Dolina Narwi - Dolina Górnej Narwi,
- teren w obrębie Śliwowo Łopienite w korytarzu uzupełniającym KPn-23B Bagienna Dolina Narwi – Przełomowa Dolina Narwi.

Korytarze ekologiczne to zazwyczaj tereny leśne, zakrzaczone i podmokłe z naturalną roślinnością o przebiegu liniowym (pasowym), położone pomiędzy płatami obszarów siedliskowych. Korytarze zapewniają zwierzętom odpowiednie warunki do przemieszczania się, dają możliwość schronienia i dostęp do pokarmu. Są niezwykle ważne ze względu na fragmentację środowiska (podział siedliska na małe, odizolowane od siebie płaty) wskutek działalności człowieka i przekształcenia powierzchni ziemi.

Korytarze ekologiczne dla prawidłowego funkcjonowania muszą być pozbawione barier ekologicznych. obecność barier utrudnia lub całkowicie hamuje przemieszczanie się gatunków, którym korytarz powinien służyć.

Ochrona korytarzy ekologicznych powinna polegać między innymi na:

- budowie przejść dla zwierząt w miejscach kolizji z istniejącymi drogami,
- ochronie dolin rzecznych poprzez zaniechanie zabudowy brzegów, regulacji koryt rzecznych, rewitalizacji najbardziej zdegradowanych odcinków rzek,
- zalesieniach i zadrzwieniach,
- ochronie przed dalszą zabudową odcinków korytarzy ekologicznych o znacznych przewężeniach, spowodowanych bezpośrednim sąsiedztwem terenów zurbanizowanych,
- zakazie lokalizacji przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko.

VIII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Cele ochrony środowiska określone w dokumentach międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych zostały uwzględnione w projektowanym dokumencie poprzez zastosowanie przepisów polskiego prawa dostosowanego do prawa międzynarodowego, wprowadzeniu zasad i kierunków ochrony środowiska wynikających z przyjętych przez Polskę konwencji i umów międzynarodowych, w tym dyrektyw Unii Europejskiej.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

Celem dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

W odniesieniu do projektu zmiany studium cele dyrektywy są realizowane poprzez udział społeczeństwa w opracowaniu dokumentu oraz strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko określonej w Działach III i IV ustawy wymienionej w pkt 10, a także w trybie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu przestrzennym i zagospodarowaniu przestrzennym – rozdział 2 planowanie przestrzenne w gminie - art. 11.

Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska

Celem dyrektywy jest zagwarantowanie prawa dostępu do informacji o środowisku, które znajduje się w posiadaniu organów władzy publicznej, lub które są przeznaczone dla tych organów oraz określenie podstawowych warunków i praktycznych ustaleń dotyczących tego prawa. Cel ten w odniesieniu do projektowanego dokumentu będzie spełniony poprzez procedurę oceny strategicznej oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej zmiany studium.

Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. ratyfikowana przez Polskę w roku 1996 oraz protokół z Kioto z 11 grudnia 1997 r. do tej konwencji ratyfikowany przez Polskę w 2002 r.

Celem Konwencji i powiązanych z nią dokumentów prawnych jest doprowadzenie do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Poziom taki powinien być osiągnięty w czasie wystarczającym do naturalnej adaptacji ekosystemów do zmian klimatu.

Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć z punktu widzenia celu konwencji ograniczone będzie do emisji gazów. Emisja gazów ograniczana będzie poprzez zastosowanie paliw niskoemisyjnych i bezemisyjnych oraz zabezpieczeń redukujących wielkość emisji.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, która wdraża m.in. Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz Dyrektywę Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz ochrony dzikiej fauny i flory

Z punktu widzenia terenów objętych opracowaniem zmiany studium istotne są cele ochrony przyrody odnoszące się do obszarów europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, w tym: obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLH200005 i Dolina Biebrzy PLH200008.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/987/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy oraz analogicznie ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach określające ogólne zasady gospodarowania odpadami, które znalazły swoje odbicie w zapisach ustaleń zmiany studium.

Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego – VI Program Działań na Rzecz Środowiska

Program ten stanowi podstawę dla wymiaru ochrony środowiska europejskiej strategii stałego rozwoju i przyczynia się do włączenia problemów ochrony środowiska do wszystkich polityk wspólnoty, między innymi poprzez określenie priorytetów ochrony środowiska. W szczególności program ten ma na celu:

- podkreślenie znaczenia zmiany klimatu,
- ochronę, zachowanie, odbudowę i rozwijanie funkcjonowania systemów naturalnych, siedlisk przyrodniczych, dzikiej fauny i flory,
- przyczynianie się do wysokiego poziomu jakości życia i dobrobytu społecznego obywateli poprzez zapewnienie środowiska naturalnego, w którym poziom zanieczyszczenia nie powoduje szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego oraz poprzez zachęcanie do stałego rozwoju urbanizacyjnego.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku regulujące ochronę klimatu akustycznego, między innymi na terenach zabudowy mieszkaniowej i przemysłowo-usługowej wyznaczonych w projekcie zmiany studium.

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 4 lutego 1995 roku, która reguluje zasady wyłączania gruntów leśnych z użytkowania leśnego i przeznaczania ich na inne cele oraz zasady rekultywacji terenów poeksploatacyjnych – dotyczy terenów powierzchniowej eksploatacji kruszywa w obrębach Nowe Zalesie i Modzele-Górki.

IX. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU ORAZ NA ŚRODOWISKO

Przeznaczenie terenów pod zabudowę przemysłowo-usługową, przemysłową, mieszkaniową z usługami, rekreacyjno-sportową oraz powierzchniowa eksploatacja kopalni skutkować będzie oddziaływaniami na poszczególne elementy środowiska, a więc na rzeźbę terenu, budowę geologiczną, stosunki wodne, szatę roślinną, zwierzęta, klimat lokalny, w tym klimat akustyczny i warunki arosanitarne, krajobraz naturalny, dobra materialne, na ludzi.

1. Oddziaływanie na rzeźbę terenu

Posadowienie budynków, realizacja dróg i urządzeń infrastruktury technicznej nierozdzielnie związane są z niwelacją i plantowaniem oraz stosowaniem sztucznych nasypów celem łagodzenia spadków terenu.

W przypadku realizacji układu komunikacyjnego miejscami niezbędne będzie tworzenie niewielkich nasypów celem zmniejszenia spadków projektowanych dróg dojazdowych do poszczególnych posesji. Nie przewiduje się natomiast dużych inwestycji drogowych mogących oddziaływać w znaczący sposób na rzeźbę terenu.

Lokalizacja nowej zabudowy powinna być dostosowana do naturalnych warunków morfologicznych terenu. Ze względu na kubaturę zabudowy inne wymagania odnoszą się do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a inne do zabudowy przemysłowo-usługowej. Należy jednak stwierdzić, że większość powierzchni jest w miarę płaska o nachyleniu do 2-3%, co w znacznym stopniu ułatwia posadowienie fundamentów. Nie przewiduje się zatem tworzenia nasypów, bądź niwelowania terenów, a tym samym oddziaływania na rzeźbę terenu.

Prowadzenie w ostatnich latach eksploatacji kruszywa naturalnego spowodowało trwałe przekształcenia powierzchni terenów w gminie Rutki. Pierwotna rzeźba terenów uległa dużemu przeobrażeniu, w miejsce istniejących pagórków powstały wyrobiska o różnej powierzchni, kształtach, stromych skarpach i głębokości od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów.

Zgodnie z ustaleniami zmiany studium po zakończonej eksploatacji w obrębie wyrobisk przeprowadzone będą prace rekultywacyjne mające na celu przywrócenie wartości użytkowej poprzez właściwe ukształtowanie rzeźby, zniwelowanie i umocnienie skarp oraz odpowiednie zagospodarowanie zdegradowanych terenów. Rzeźba terenów pokopalnianych zostanie złagodzona, wyrobiska spłycone, a teren zniwelowany. Szczególną uwagę należy zwrócić w przypadku terenów poeksploatacyjnych zlokalizowanych w granicach korytarza ekologicznego, gdzie niwelacja będzie istotna dla bezpieczeństwa migrujących zwierząt.

2. Oddziaływanie na budowę geologiczną i zasoby naturalne

W budowie geologicznej obszaru w przewadze uczestniczą grunty o dobrych parametrach geotechnicznych.

Posadowienie fundamentów budynków mieszkalnych, produkcyjnych i usługowych odbywa się zazwyczaj w przypowierzchniowej warstwie ziemi do głębokości 2 m poniżej poziomu terenu i zróżnicowanej powierzchni zabudowy.

Oddziaływanie zabudowy na budowę geologiczną dotyczyć będzie likwidacji warstwy geologicznej w obrębie posadowienia fundamentów budynków. Wydobyta z wykopów ziemia zazwyczaj będzie użyta do niwelacji terenu i likwidacji lokalnych zagłębień lub wykorzystana na nasypy drogowe.

W wyniku eksploatacji kruszywa naturalnego w budowie geologicznej terenu powstanie luka stratygraficzna polegająca na likwidacji warstwy geologicznej o miąższości do ponad 20 metrów, zawierających części zasobowe złoża.

Lokalizacja przedsięwzięć oraz zakres prowadzonych prac nie wskazują na możliwość wystąpienia ruchów masowych ziemi (osuwanie, obrywy itp.), pod warunkiem prawidłowej eksploatacji, zgodnej z przepisami branżowymi i dostosowaniem do udokumentowanych lokalnych warunków gruntowo-wodnych. Zakłada się, że eksploatacja będzie prowadzona z zachowaniem odpowiedniego kąta nachylenia skarp wyrobisk oraz nasypów składowanego surowca.

Oddziaływanie na struktury geologiczne ma charakter bezpośredni, stały, negatywny i nieodwracalny.

3. Oddziaływanie na gleby

W trakcie prac ziemnych w obrębie fundamentowania budynków i realizacji dróg, likwidacji ulegnie pokrywa glebowa (zerwanie i przemieszczenie powierzchniowej warstwy glebowej). Część warstwy próchnicznej ponownie zostanie wykorzystana do zagospodarowania terenów otwartych (biologicznie czynnych). Należy zaznaczyć, że tereny budowlane charakteryzują się słabą jakością pokrywy glebowej, w przewadze V i VI klasy bonitacyjnej. W przypadku terenów powierzchniowej eksploatacji kopalni pierwotna warstwa glebowa zostanie zwałowana, a następnie w ramach rekultywacji ponownie wykorzystana do zagospodarowania.

Na etapie przygotowania złoża do eksploatacji nastąpi zebranie nadkładu na całej jego powierzchni, co doprowadzi do całkowitej likwidacji istniejących ekosystemów ze zbiorowiskami roślinności, mikroflory i mikrofauny. Zebranie nadkładu z warstwą próchniczną spowoduje skutki znaczące i długotrwałe.

Nadkład będzie zdejmowany w miarę postępu prac i składowany na zwałowisku, celem wykorzystania przy rekultywacji terenu po zakończeniu eksploatacji. Gromadzenie zwałowanej gleby powinno uwzględniać jej ochronę przed ulewnymi deszczami powodującymi rozmycie hałdy i wypłukanie części organicznych.

W ramach rekultywacji powierzchnia skarp zostanie pokryta zgromadzonym nadkładem w celu przywrócenia wartości użytkowych zlikwidowanej pokrywy glebowej. Nadkład ten, wprawdzie nie najwyższej klasy, znacznie podniesie żyzność gleby i ułatwi rozwój roślinności.

Oddziaływanie na gleby będzie miało charakter zróżnicowany. Na terenach przewidzianych pod zabudowę i drogi – bezpośredni, stały, nieodwracalny i negatywny, a w obrębie terenów zieleni – bezpośredni, chwilowy, odwracalny i pozytywny, na terenach powierzchniowej eksploatacji kruszywa – bezpośredni, krótkoterminowy, odwracalny i negatywny.

4. Oddziaływanie na wody powierzchniowe

W trakcie realizacji i na etapie funkcjonowania nie przewiduje się wpływu zabudowy na stan sanitarny wód powierzchniowych.

Zgodnie z ustaleniami zmiany studium w przypadku sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego niezbędnym warunkiem będzie zapis o obowiązku rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej oraz o zakazie odprowadzania nieoczyszczonych ścieków socjalno-bytowych do wód powierzchniowych.

W przypadku występowania systemów melioracji wodnych wszelkie prace budowlane ~~oraz pozyskiwania kopalin (w szczególności torfu w obrębie Ożarki-Olszanka)~~ nie mogą prowadzić do zakłóceń w ich funkcjonowaniu.

5. Oddziaływanie na wody podziemne

Utwardzanie podłoża w obrębie terenów zabudowy oraz układu komunikacyjnego spowoduje przyspieszony i skanalizowany spływ wód opadowych kosztem dotychczasowego zasilania infiltracyjnego wód gruntowych. Wiązać się to będzie ze stosowaniem nieprzepuszczalnych nawierzchni drogowych (asfalt, beton, kostka brukowa) uniemożliwiających wsiąkanie wód opadowych w podłoże.

Posadowienie budynków, realizacja dróg i infrastruktury technicznej odbywać się będzie zazwyczaj w warunkach suchych, powyżej zalegania zwierciadła wód gruntowych, które występuje na głębokości kilku metrów.

Zgodnie z „Mapą obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony w skali 1:500 000” (A.S. Kleczkowski, AGH Kraków, 1988) obszar gminy Rutki położony jest poza zasięgiem występowania głównych zbiorników wód podziemnych.

Eksploatacja złóż kruszywa naturalnego prowadzona będzie w warunkach zmiennych, początkowo suchych, a później z możliwością zawodnienia. Nastąpi wówczas potencjalne zagrożenie dla wód podziemnych z uwagi na prowadzenie eksploatacji spod ich zwierciadła. Eksploatacja kopalin zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złóż winna w pełni zapewnić ochronę wód podziemnych przy zachowaniu wymogów i przepisów ochrony środowiska, przepisów p.poż. oraz prowadzeniu eksploatacji sprzętu zgodnie z instrukcjami techniczno-ruchowymi, które znajdują się na wyposażeniu każdego urządzenia mechanicznego.

6. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Zmiany w klimacie lokalnym mogą polegać na pogorszeniu stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego związanego z pojawieniem się większej ilości źródeł zanieczyszczeń, głównie za sprawą kotłowni lokalnych (gazy, pyły) i zanieczyszczeń komunikacyjnych (spaliny, pył zawieszony) oraz zanieczyszczeń pochodzących z terenów przemysłowo-usługowych (spaliny, pył). Przyrost źródeł emisji rekompensowany będzie jednocześnie większym udziałem paliw proekologicznych (gaz, energia elektryczna, olej opałowy, energia słoneczna), co spowoduje obniżenie emisji pyłów.

Oddziaływanie projektowanej zabudowy i układu drogowego na powietrze atmosferyczne będzie miało charakter bezpośredni, na etapie budowy krótkoterminowy, na etapie funkcjonowania stały i negatywny.

Na terenach ~~kopalni kopalni~~ eksploatacji kruszyw w wyniku pracy koparek oraz ruchu pojazdów wystąpi zjawisko emisji spalin oraz wywiewania pyłów i lżejszych frakcji piasków. Powstałe zanieczyszczenia będą miały lokalny zasięg ograniczony praktycznie do strefy wyznaczonej granicami terenów górniczych oraz wąskiego pasa wzdłuż dróg transportu surowców kopalnych.

Proces pylenia będzie skutecznie tłumiony przez ściany wyrobisk, co utrudni emisję pyłów i drobnych frakcji piaszczystych na zewnątrz kopalni.

Eksploatacja złóż kopalni nie powinna wywołać zmian w środowisku na poziomie wyższym od obowiązujących standardów jakości powietrza. Sprzyjać temu będzie położenie złóż na terenach oddalonym od siedzib ludzkich.

W celu ograniczenia pylenia kopaliny w czasie transportu zaleca się oplandekowanie pojazdów przewożących urobek, zwłaszcza w okresach suchych.

Oddziaływanie kopalni kopalni na powietrze będzie miało charakter bezpośredni, krótkoterminowy odwracalny i negatywny.

7. Oddziaływanie na warunki klimatyczne

Realizacja zabudowy przemysłowo-usługowej, przemysłowej i mieszkaniowej z usługami wpłynie na zmianę warunków klimatu lokalnego. Zmianom ulegną warunki termiczne, wilgotnościowe, solarne i wietrzne. Intensyfikacja zabudowy spowoduje zwiększenie amplitudy temperatur dobowych i obniżenie amplitudy temperatury rocznej pod wpływem zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Zmniejszy się wilgotność względna powietrza, zmniejszy się także parowanie. Pojawienie się nowej zabudowy kubaturowej i częściowe wylesienia zmodyfikują siłę i kierunki przewietrzania terenów. Utwardzenie podłoża przyczyni się do skrócenia długości zalegania pokrywy śnieżnej. Będą to oddziaływania pośrednie, długoterminowe i stałe, nieodwracalne i negatywne.

Z kolei wydobywanie kopaliny ze złoża wiąże się przede wszystkim z okresowym pogorszeniem warunków sanitarnych atmosfery (wzrost zanieczyszczeń powietrza – pył zawieszony, pył, gazy).

Zmiana rzeźby terenu oraz likwidacja szaty roślinnej wpłynie na zmianę stosunków termiczno-wilgotnościowych, wietrznych, długość zalegania pokrywy śnieżnej.

8. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Na etapie realizacji przedsięwzięć przemysłowych i usługowych pojawi się hałas budowlany związany z pracą sprzętu i montażu konstrukcji budowlanych oraz transportem materiałów budowlanych. W trakcie funkcjonowania zabudowy mieszkaniowej i przemysłowo-usługowej generowany będzie hałas komunikacyjny związany z dojazdami do poszczególnych posesji i zakładów pracy oraz hałas komunalny związany z działalnością gospodarstw domowych.

Oddziaływanie źródeł hałasu ograniczone będzie do pory dziennej i nie powinno przekraczać poziomu dopuszczalnego, zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe lub okresowe, nieodwracalne i negatywne.

Faza przygotowawcza do eksploatacji kopalni zasadniczo nie będzie stwarzać zagrożenia dla środowiska, a jedynie pewną krótkotrwałą uciążliwość. Emitowany hałas będzie miał zasięg lokalny i będzie mało dokuczliwy dla otoczenia ze względu na czasowe jego oddziaływanie.

W fazie eksploatacji pozyskanie kopaliny wymaga stosowania koparek, które charakteryzują się niskim poziomem wytwarzanego hałasu, co będzie miało wpływ na kształtowanie klimatu akustycznego w obrębie i wokół kopalni.

Emitowany hałas koparek skutecznie będzie tłumiony przez ściany wyrobisk stanowiących swoiste ekrany akustyczne. Dodatkową osłoną przed rozprzestrzenianiem się hałasu w niektórych przypadkach będą także sąsiadujące kompleksy leśne.

Zakłada się, że kopalnie będą pracowały wyłącznie w porze dziennej. Ma to szczególnie istotne znaczenie dla migrującej nocą zwierzyny leśnej, przemieszczającej się wzdłuż korytarzy migracyjnych.

9. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i siedliska przyrodnicze

W wyniku realizacji zabudowy i układu komunikacyjnego wraz z usunięciem warstwy glebowej likwidacji ulegnie integralnie z nią związana flora i fauna. Wraz z likwidacją agrocenoz ograniczeniom ulegą populacje owadów, płazów, ptaków i drobnych ssaków.

Przy realizacji zabudowy istotna będzie ochrona istniejących zadrzewień poprzez ograniczenie wycinki drzew do niezbędnego minimum wynikającego z potrzeb inwestycyjnych.

Po zakończeniu prac budowlanych na terenach projektowanej zabudowy i dróg lokalnych pojawią się nasadzenia zieleni przydomowej i przydrożnej, wysokiej i niskiej w formie drzew i krzewów, pełniące przede wszystkim funkcje ozdobne i izolacyjne. Na nowe siedliska powrócą owady, płazy, ptaki i ssaki towarzyszące siedzibom ludzkim.

Oddziaływania na etapie budowy będą miały charakter bezpośredni, krótkoterminowy i negatywny, a po realizacji pośredni, stały i pozytywny.

Powierzchniowa eksploatacja kopalni przyczyni się także do usunięcia warstwy glebowej, a wraz z nią integralnie związanej flory i fauny. W związku z tym na terenach przewidzianych do eksploatacji złóż świat roślinny i zwierząt zostanie całkowicie zniszczony. Dlatego też eksploatację kopalni oraz transport urobku należy prowadzić zgodnie z projektami zagospodarowania poszczególnych złóż uwzględniających rozwiązania mające na celu minimalizację oddziaływań na świat roślin i zwierząt.

W przypadku udokumentowanego złoża kruszywa w obrębie Zalesie Nowe oraz części obszaru potencjalnego występowania kopalni w obrębie Modzele Górki eksploatacja będzie się wiązała z wycinką drzewostanu leśnego.

W obrębie terenów objętych zmianą studium nie stwierdzono występowania chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt. Nie wystąpią zatem problemy związane z ewentualnym zniszczeniem siedlisk lub miejsc lęgowych ptaków.

W związku z położeniem niektórych złóż w korytarzu ekologicznym teren powiększanej kopalni wymaga ogrodzenia od strony kompleksów leśnych, w celu zabezpieczenia wyrobiska przed wtargnięciem przemieszczającej się zwierzyny. Zaleca się również ograniczenie pracy kopalni do pory dziennej, co umożliwi swobodną migrację zwierzyny w godzinach nocnych.

W celu ochrony przed dalszą degradacją sąsiadującego z terenem górniczym kompleksu leśnego należy zachować odpowiedniej szerokości pasy ochronne, które pozwolą na zabezpieczenie systemów korzeniowych przed przesuszeniem i uszkodzeniem oraz przed osuwiskami i obrywami.

W ramach prac rekultywacyjnych terenów poeksploatacyjnych przewiduje się ich zalesienie. Do rekultywacji należy wykorzystać zgromadzony na hałdach nadkład, który równomierne rozplantowany na całej powierzchni, podniesie żyzność środowiska glebowego i ułatwi zasiedlanie oraz rozwój roślinności. Przywrócenie wartości użytkowych zmienionemu siedlisku pozwoli na częściową jego odbudowę oraz ponowne pojawienie się zwierząt. Zaleca się, aby rekultywacja odbywała się poprzez nasadzenia roślinności dostosowanej do siedliska przyrodniczego oraz rodzimych gatunków roślin.

10. Oddziaływanie na krajobraz naturalny

Tereny objęte zmianą studium reprezentują zróżnicowane typy krajobrazu, od mało zmienionego krajobrazu rolniczego (tereny planowanej zabudowy przemysłowo-usługowej oraz mieszkaniowej), po tereny przekształcone w wyniku powierzchniowej eksploatacji kopalni.

W trakcie realizacji ustaleń zmiany studium w krajobrazie pojawią się nowe obiekty kubaturowe (budynki przemysłowo-usługowe, mieszkalne i gospodarcze, obiekty i urządzenia produkcyjne oraz usługowe, sieć komunikacji wewnętrznej), elementy infrastruktura technicznej, obce środowisku naturalnemu.

Część zmian będzie miała charakter średnio- i długoterminowy oraz nieodwracalny lub odwracalny w zależności od czasu funkcjonowania.

Mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz prowadzenie działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych charakterystycznych jego cech, harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy w otaczający krajobraz będzie miało istotne znaczenie, szczególnie w zagospodarowania terenów położonych w granicach obszaru Natura 2000 Bagno Wizna (tereny zabudowy przemysłowo-usługowej w Grądach-Woniecko).

Jednym z warunków realizacji tych przedsięwzięć będzie konieczność sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określających parametry zabudowy i warunki zagospodarowania terenów, z uwzględnieniem wysokich wymogów ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego.

11. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach opracowania nie występują obiekty kultury materialnej objęte prawną formą ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 840).

Dobra materialne stanowią elementy zagospodarowania obszaru, w skład którego wchodzi: drogi o nawierzchni bitumicznej i gruntowej, sieć wodociągowa i elektroenergetyczna.

Planowana intensyfikacja zabudowy i towarzyszącej jej infrastruktury drogowej oraz technicznej spowodują zwiększenie zasobu dóbr materialnych. Będą to oddziaływania o charakterze stałym i pozytywnym.

W przypadku złoża „Nowy Tartak III” z uwagi na przebieg linii elektroenergetycznej 400 kV nad jego częścią, zachodzi konieczność zachowania odpowiednich wymogów związanych z eksploatacją kopaliny w granicach ustanowionego pasa technologicznego linii.

12. Oddziaływanie na ludzi

Proces oddziaływania ustaleń zmiany studium na ludzi zaznaczy się głównie na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Będą tu występować uciążliwości związane z powstawaniem w obrębie placów budowy zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego (emisje pyłu i spalin) oraz hałasu (praca maszyn i sprzętu budowlanego, ruch środków transportu). Oddziaływanie to dotyczy będzie przede wszystkim pracowników budowlanych. Prace budowlane prowadzone będą w porze dziennej i przy użyciu sprawnego sprzętu, co powinno ograniczyć oddziaływanie poszczególnych placów budowy na sąsiednie działki w ramach dopuszczalnych norm.

Po zakończeniu realizacji zabudowy oddziaływania zanikną lub ulegną znacznemu ograniczeniu i dotyczyć będą zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego (emisja pyłów, gazów i spalin samochodowych) oraz hałasu komunikacyjnego i komunalnego.

Oddziaływania na ludzi na etapie budowy będą miały charakter bezpośredni, krótkoterminowy, negatywny i odwracalny, a po realizacji pośredni, stały i pozytywny.

Odmiennego charakteru nabiorą oddziaływania powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych na człowieka. Będą to w większości oddziaływania negatywne związane z okresowym pogorszeniem warunków aerosaitarnych, akustycznych, krajobrazowych. Będą to oddziaływania bezpośrednie, krótkookresowe i odwracalne, które zanikną z chwilą zakończenia wydobywania kopaliny i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

13. Oddziaływanie na obszar Natura 2000

Jak wcześniej wspomniano tylko tereny położone w Grądach-Woniecko i ~~Ożarkach-Olszaniec~~ położone są w granicach obszarów ochrony przyrody, tj. obszarze Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005.

Ustalenia zmiany studium nie przewidują realizacji przedsięwzięć z I grupy, a te, które potencjalnie mogą znacząco oddziaływać na środowisko dotyczą lokalizacji obiektów związanych z działalnością przemysłowo-usługową o małej skali produkcji z wykluczeniem działalności uciążliwej.

Woda na cele produkcyjne i usługowe będzie pobierana z istniejącego wodociągu bazującego na ujęciu w Grądach-Woniecko, które posiada dostateczną wydajność na pokrycie planowanego zapotrzebowania. Będą to ilości, które nie będą miały istotnego wpływu na stosunki hydrologiczne w obszarze oddziaływania, a tym bardziej obszarze Natura 2000.

Gospodarka ściekowa opierać się będzie na odprowadzaniu ścieków przemysłowych po podczyszczeniu do indywidualnych, bądź istniejącej oczyszczalni. Z kolei gospodarka cieplna opierać się będzie na proekologicznych źródłach ciepła. Zatem realizacja ustaleń zmiany studium nie powinna mieć bezpośredniego lub pośredniego wpływu na stan obszaru Natura 2000 w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt występujących na obszarze oraz na ich integralność.

14. Wzajemne oddziaływanie

Poszczególne elementy środowiska, takie jak: ludzie, rzeźba terenu, budowa geologiczna, wody powierzchniowe i podziemne, pokrywa glebowa, szata roślinna, klimat lokalny, krajobraz naturalny, zasoby naturalne, dobra materialne, są ze sobą powiązane i tworzą integralną całość.

Dlatego też negatywny wpływ na jeden z czynników, może przejawiać się pogorszeniem stanu całego ekosystemu. Wzajemne wzmacnianie występujących oddziaływań w danym środowisku powoduje, że łączny efekt jest większy od sumy efektów ich działania oddzielnego. Z punktu widzenia zdrowia ludzi najważniejsze są oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny oraz wody. Stan zachowania naturalnych biocenoz ma w tym aspekcie charakter pośredni, związany z walorami estetycznymi otaczających terenów.

W oparciu o przedstawiony opis środowiska i analizę oddziaływań oraz ewentualnych zmian można stwierdzić, że przy zastosowaniu rozwiązań przedstawionych w niniejszej prognozie, nie wystąpią wzajemne negatywne oddziaływania pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska.

X. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSA - CJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU ZMIANY STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Realizacja projektowanej zabudowy przemysłowo-usługowej i mieszkaniowej, terenów rekreacyjno-sportowych oraz terenów powierzchniowej eksploatacji kopalni wymagać będzie szeregu rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

W przypadku zabudowy przemysłowo-usługowej, przemysłowej i mieszkaniowej podstawową sprawą będzie systemowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej, celem ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz gruntu przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z prowadzonej działalności produkcyjnej i usługowej oraz z funkcjonowania gospodarstw domowych.

Gospodarka wodno-ściekowa opierać się będzie na bazie istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w Mężeninie i w Grądach-Woniecko.

Wody opadowe spływające z nawierzchni drogowych i parkingowych lub utwardzonych placów przy obiektach produkcyjnych i usługowych winny być wstępnie oczyszczane z substancji ropopochodnych w separatorach, a następnie odprowadzane do wód i gruntu lub wewnętrznej sieci deszczowej.

Ochronę powietrza atmosferycznego przed uciążliwymi emisjami gazów i pyłów pochodzących z kotłowni lokalnych i palenisk domowych oraz z dróg i ulic należy wdrażać poprzez stosowanie proekologicznych nośników energii cieplnej (energia elektryczna, fotowoltaika, gaz, olej opałowy o niskiej zawartości siarki, drewno i inne nieuciążliwe dla otoczenia źródła energii). Dotyczy to w szczególności terenów w Grądach-Woniecko usytuowanych w obszarze Natura 2000.

W ochronie klimatu akustycznego należy stosować zasadę przestrzegania dopuszczalnych poziomów hałasu dla stref zabudowy mieszkaniowej oraz przemysłowo-usługowej określonych w przepisach odrębnych. Dotyczy to zwłaszcza terenów położonych w bliskim sąsiedztwie drogi ekspresowej, wzdłuż której generowanych jest znaczny poziom hałasu komunikacyjnego

Na terenach zabudowy przemysłowo-usługowej, a zwłaszcza terenach położonych w granicach obszaru Natura 2000 w procesach technologicznych należy stosować wysokosprawne urządzenia techniczne i technologiczne odznaczające się niską emisją hałasu i wibracji.

Ochronę powierzchni ziemi zapewni ograniczanie przekształceń istniejącego ukształtowania terenów do niezbędnego minimum wynikającego z prac budowlanych związanych z realizacją obiektów budowlanych oraz gromadzenie, składowanie i segregacja powstających w gospodarstwach domowych oraz zakładach przemysłowo-usługowych odpadów komunalnych i przemysłowych oraz ich zagospodarowanie zgodnie z zasadami gospodarki odpadami w gminie.

Powierzchniowa eksploatacja kopalni prowadzi do zmian w rzeźbie terenów w granicach wyznaczonych w koncesjach na wydobywanie obszarów górniczych. W miejsce istniejących wyniesień powstaną wyrobiska o głębokościach dochodzących do ponad 20 m. Zakłada się, że każde wyrobisko poeksploatacyjne poddane będzie zabiegom niwelacji, łagodzenia skarp i odpowiedniego zagospodarowania, najczęściej w kierunku leśnym, co powinno poprawić walory krajobrazowe obszarów. Ze względu na konieczność cennych z przyrodniczego punktu widzenia ochrony siedlisk położonych w obszarze Natura 2000 oraz braku stosownej dokumentacji geologicznej należy zrezygnować z lokalizacji terenu powierzchniowej eksploatacji torfu w obrębie Ożarki Olszanka.

W przypadku złoża „Modzele Górki” z uwagi na jedynie wstępne rozpoznanie geologiczne, przedmiotowe tereny należy zakwalifikować do kategorii obszarów perspektywicznego występowania kopalni. Uzyskanie koncesji na wydobywanie możliwe będzie po zatwierdzeniu projektu robót geologicznych, a następnie sporządzeniu stosownej dokumentacji geologicznej.

Badania geologiczne nie potwierdziły natomiast występowania złóż kruszywa na dz. nr 3/4 w obrębie Nowy Tartak.

Ze względu na przebieg istniejących i projektowanych napowietrznych linii elektroenergetycznych oraz stacje transformatorowe, ochronę ludzi przed szkodliwym elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym należy zapewnić poprzez stosowanie normatywnych stref ochronnych od urządzeń elektroenergetycznych.

W przypadku złoża „Nowy Tartak III” należy zachować odpowiednie wymogi eksploatacyjne związane z przebiegiem linii elektroenergetycznej 400 kV wraz z nad częścią złoża. W granicach ustanowionego pasa technologicznego linii o szerokości po 35 m w obie strony od osi linii, eksploatacja nie może odbywać się w odległości mniejszej niż 25 m od obrysu nadziemnej wysokości słupów, a skarpa nie może mieć nachylenia mniejszego niż 45°. Ponadto obowiązuje zakaz tworzenia hałd i nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej pod linią w odległości 7,0 m od skrajnego przewodu fazowego.

W zakresie szaty roślinnej przewiduje się likwidację części kompleksu leśnego w Zalesiu Nowym i Modzelach-Górkach. Wycinka obejmie fragmenty lasów położonych w granicach występowania złóż kruszywa. W ramach prac rekultywacyjnych przewiduje się ponowne zalesienie terenów poeksploatacyjnych.

Z uwagi na występowanie na części terenu położonego wzdłuż rowu melioracyjnego miejsc lęgowych chronionego gatunku błotniaka łąkowego w obrębie dz. nr 107/266 (obecnie 107/296), części dz. nr 107/272 oraz na dz. nr 79/324 w obrębie Grądy Woniecko, tereny te należy wyłączyć z opracowania zmiany studium i pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu, jako użytki rolne.

Dodatkowo zaleca się monitorowanie cennych siedlisk celem ochrony przed ich zniszczeniem oraz bieżącej kontroli nad stanem zachowania siedlisk bezpośrednio sąsiadujących z terenami przemysłowo-usługowymi.

Na terenach projektowanej zabudowy przemysłowo-usługowej oraz powierzchniowej eksploatacji kopalni należy wprowadzić obowiązek ograniczenia uciążliwości przedsięwzięć do granic terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny, poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych.

Nie przewiduje się działań kompensujących straty poniesione w środowisku w wyniku realizacji zabudowy przemysłowo-usługowej, mieszkaniowej, czy terenów powierzchniowej eksploatacji kopalni z racji mało znaczącego oddziaływania na środowisko oraz przyjętych proekologicznych rozwiązań technologicznych spełniających wysokie wymagania ochrony środowiska. Realizacja powyższych ustaleń w wystarczający sposób zrekompensuje ewentualne straty w środowisku.

W przypadku natrafienia na przedmioty niewiadomego pochodzenia inwestorzy zobowiązani są wstrzymać roboty i zawiadomić Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub Wójta Gminy.

XI. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓLCZESNEJ WIEDZY

Dla projektowanego dokumentu – zmiany studium nie przygotowano rozwiązań alternatywnych, które będą prawdopodobnie wykonane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium jest dokumentem zbyt ogólnym, aby można było analizować różne warianty rozwiązań urbanistycznych, w tym strukturę funkcjonalno-przestrzenną terenów, czy układ komunikacyjny.

W trakcie sporządzania projektu zmiany studium nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

XII. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu poprzedzoną uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Białymstoku i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zambrowie.

Zmiana studium gminy Rutki posiada charakter częściowy i dotyczy wyznaczenia terenów:

- zabudowy przemysłowo-usługowej zlokalizowanych w Grądach-Woniecko, w obrębach Mężenin i Rutki-Kossaki,
- zabudowy przemysłowej w obrębie Mężenin,
- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami w Rutkach-Kossakach,
- rekreacyjno-sportowych w Grądach-Woniecko,
- eksploatacji kruszywa naturalnego w obrębach: Mężenin, Modzele Górki, Nowe Zalesie, Rutki Nowy Tartak, Śliwowo Łopienite i eksploatacji torfu w obrębie Ożarki Olszanka,
- przebiegu drogi ekspresowej Nr S8

Ponadto studium gminy uaktualniono o sieć form ochrony przyrody i regionalną sieć korytarzy ekologicznych.

Zmiana studium polega na uzupełnieniu i ujednoczeniu tekstu oraz rysunków studium zarówno w części uwarunkowań, jak i części kierunków poprzez dokonanie odpowiednich zapisów w tekście i na załącznikach graficznych. Wprowadzone zmiany pozwolą na opracowanie w późniejszym okresie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, albowiem ustalenia tych planów nie mogą naruszać ustaleń studium (warunek zgodności ustaleń). Z kolei uwzględnienie udokumentowanych złóż kopalin pozwoli lokalnym przedsiębiorcom na uzyskanie koncesji na ich wydobycie.

Stwierdzono, że z uwagi na znaczne oddalenie terenów objętych zmianą studium od granic państwowych, oddziaływanie ustaleń projektowanego dokumentu nie będzie miało charakteru transgranicznego (międzynarodowego).

W niniejszej prognozie przedstawiono istniejący stan środowiska przyrodniczego uwzględniając położenie analizowanych terenów, budowę geologiczną, gleby, wody powierzchniowe i podziemne, szatę roślinną i warunki klimatyczne.

W dalszej części prognozy na tle charakterystyki środowiska przyrodniczego przedstawiono jego stan sanitarny, w tym czystość i źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, jakość gleb, jakość wód powierzchniowych i podziemnych oraz źródła ich zanieczyszczeń, formy degradacji powierzchni ziemi, warunki klimatu akustycznego i źródła powstawania hałasu.

Należy podkreślić, że w granicach opracowywanej zmiany studium obszary ochrony przyrody. występują jedynie w przypadku lokalizacji w Grądach-Woniecko i Ożarach-Olszance (obszar Natura 2000 Bagno Wizna).

Z uwagi na występowanie na dwóch wyznaczonych terenach w Grądach-Woniecko oraz w obrębie Ożarki Olszanka miejsc lęgowych chronionych gatunków ptaków (błotniaka łąkowego i kulika wielkiego), tereny te wskazano do wyłączenia z opracowania zmiany studium i pozostawienia ich w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym.

W prognozie stwierdzono, że na przedmiotowych obszarach występować będą przedsięwzięcia znacząco oddziaływujące na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów. Należą do nich: tereny zabudowy przemysłowo-usługowej o powierzchni, co najmniej 1 ha i zabudowy mieszkaniowej o powierzchni, co najmniej 2 ha.

W dalszej części prognozy wskazano na występujące problemy istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektu zmiany studium oraz sposoby uwzględnienia w projekcie dokumentu celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

Wśród istniejących problemów ochrony środowiska podkreślono problemy związane z uciążliwościami wynikającymi z zanieczyszczeń powietrza i gospodarki ściekowej na terenach zabudowy mieszkaniowej, zanieczyszczeń powietrza, hałasu i gospodarki odpadami na terenach zabudowy przemysłowo-usługowej.

Biorąc pod uwagę charakter przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko w projekcie zmiany studium wyróżniono przedsięwzięcia z różnymi oddziaływaniami: bezpośrednimi, pośrednimi, wtórnymi, skumulowanymi, krótko-, średnio- i długoterminowymi, stałymi i chwilowymi oraz pozytywnymi i negatywnymi.

Ważną część prognozy stanowią rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu zmiany studium. Odnoszą się one do ochrony powierzchni ziemi, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego, ochrony szaty roślinnej.

Ochrona wód nastąpi poprzez zakaz odprowadzania ścieków do wód i gruntu. W ochronie powietrza atmosferycznego zaleca się stosowanie proekologicznych nośników energii cieplnej. Ochronę klimatu akustycznego zapewni przestrzeganie dopuszczalnych poziomów hałasu.

W projekcie zmiany studium nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych (wariantowych), w związku z czym w prognozie ustosunkowano się jedynie do wyjaśnienia braku rozwiązań alternatywnych.

W przedmiotowej prognozie zaproponowano metody analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany studium oraz częstotliwość jej przeprowadzania wynikające przede wszystkim z przepisów prawnych regulujących te zagadnienia, w tym ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy ma obowiązek dokonać przynajmniej raz w czasie kadencji rady analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektu zmiany studium.

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że jestem autorem Prognozy oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szumowo oraz spełniam wymogi art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz.1029 z późn. zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Andrzej Lewandowski